

LOVEC

glasilo Lovske zveze Slovenije

Avгust 1973 **5**

MALI OGLASI

Kupim lestenec, stojalo za rože in kakršnokoli drugo starinsko lovsko opremo iz jelenjega ali srnjačjega rogova. — Sandi Bednaršek, Valvazorjevo nabrežje 9, 68270 Krško.

Prodam resastega istrijanca, starega leto in pol, dobrega goniča odličnih prednikov. — Lojzka Kalčič, Dolenji Lazi n. h., Ribnica na Dol.

Prodam mlade nemške kratkodlake ptičarje, poležene 22. maja 1973. Mati s prav dobro, oče pa z odlično oceno. — Vlado Fliser, Gačnik 71, 62211 Pesnica pri Mariboru.

Prodam tri mesece stare kratkodlake jazbečarje, črne barve. — Ivan Pintar, Grajska vas 49, 63303 Gomilsko.

Prodam dve leti starega kdl. istrskega goniča s prav dobro oceno. — Leopold Nagode, Novi svet 26, 61372 Hotedršica.

Prodam lovsko puško BOCK BÖHLER SPEZIAL, kal. 6,5 × 57 R — 16 in MAUSER, kal. 7,9, obe z daljnogledom, zelo dobro ohranjeni. — Vinko Pristov, Aljaževa 12, 64260 Bled.

Kupim revijo LOVEC, letnike 1967/68, 1968/69, 1969/70, 1971/72. — Slavica Šumi, Likozarjeva 6, 61000 Ljubljana.

Prodam dva mladiča, psička, nem. kdl. ptičarja, stara po štiri mesece. Starša s prav dobro oceno. — Jože Felicijan, Vel. Podlog 37, 68273, Leskovec pri Krškem.

Kupim mladega, zlato rumenega koker španjela, odličnega porekla z rodovnikom. Ponudbe z opisom pošljite na: Franc Zajc, Polje C. XVIII/2, 61260 Ljubljana-Polje.

Dopoinilo in spremembe plana kinoloških prireditiv Lovske zveze Maribor na strani 159!

PAZLJIVO PREBERITE!

Jubileje članov objavljamo za 50, 60, 70, 75, 80, 85, 90, 95 itd. letnico, slike jubilarov pa le za 70 in več let stare, ki so organizirani lovci vsaj 25 let. Objavljamo pa tudi slike 50 in 60-letnih jubilarov, če so s svojim delom za lovstvo zaslužni v širšem pomenu (npr. delovanje tudi v organih področne oz. republiške LZ, ali so odlikovani vsaj z redom za lovske oz. kinološke zasluge II. stopnje, ali so oz. so bili vidnejši sodelavci pri našem glasilu).

Osmrtnico objavimo za vsakega umrlega člana, njegovo sliko pa le, če je bil 70 ali več let star in organiziran lovec vsaj 25 let. Sliko mlajšega objavimo tudi, če je bil pokojni s svojim delom za lovstvo zaslužen v širšem pomenu (kakor pri jubilejih).

V dopisu ne pozabite vedno navesti tudi rojstni datum jubilara, oziroma datum rojstva in smrti pokojnega! Osmrtnico ali jubilej objavimo le, če je **dopis žigosan in podpisan** od lovske organizacije (LD, LZ ipd.).

Uredništvo

Kinološka zveza Slovenije
priredi 1. in 2. septembra 1973
v Ljubljani, hala Tivoli

Mednarodno razstavo psov vseh pasem

Sobota, 1. IX. — službenih in športnih psov
Nedelja, 2. IX. — lovskih psov

Program razstave za soboto kakor tudi za nedeljo:

ob 7. uri — lastniki privedejo pse; ob 8.30 — otvoritev razstave;
ob 9. uri — ocenjevanje posameznih psov in zrežnih skupin;
ob 17. uri — defile prvakov.

Za vsako pasmo so predvideni naslednji naslovi:

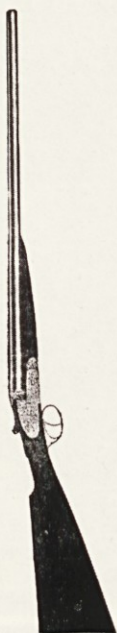
CACIB — Kandidat za mednarodnega prvaka; CAC — Kandidat za državnega prvaka; Prvak Slovenije 1973; Prvak Ljubljane 1973; Mladinski prvak 1973.

Posebej opozarjamo na

Nastop šolanih športnih psov, ki bo v soboto in nedeljo ob 17.30.

Vse lovce in ljubitelje psov vabimo, da si ogledajo razstavo kakor tudi nastop šolanih športnih psov.

Prireditveni odbor

TRGOVINA LOVSKEGA OROŽJA

GIANNELLA

TRST

Via C. Battisti 8 (blizu Stande)

Via B. Cellini 2 (blizu železniške postaje)

Velika izbira artiklov za lov, ribolov, podvodni šport in podobno
Orožje znamk Beretta, Franchi, Breda, Zoli in Bernardelli

Pri nakupu orožja 5% popust

Foto Joco Znidaršič:
Mufloni, oven in ovci.
Ing. Dušan Šušteršič
piše o tej divjadi na
strani 135. Snov zajema
iz češkega lovskega
učbenika »Myslivost«.
Češkoslovaška je pri
gojitvi muflonov do-
segla največje uspehe,
zato se ob izkušnjah v
tej deželi lahko marsi-
kaj naučimo, čeprav
njihovega načina gojit-
ve ne moremo eno-
stavno presaditi k nam.

LOVEC

glasilo Lovske zveze Slovenije

LVI. letnik

št. 5

avgust – veliki srpan 1973

Vsebina

Izvršni odbor

Lovske zveze Slovenije

Francè Cvenkel

Ing. Dušan Šušteršič

Gorazd Tomič

Tone Ožbolt

Tone Svetina

Po lovskem svetu:

Lovski oprtnik:

Vprašanja – odgovori:

Mladi pišejo

Lovska organizacija:

Jubilanti

V spomin

Lovska kinologija:

Šaljive

Lovci in Splošni ljudski odpor	130
Pomerili so se najboljši	131
O muflonih	135
Šibrenice-prelamače	141
Na Uršljo goro po muflona	143
Lovčeva hči – XVII.	145
Gozdne kure na Finskem in Danskem	148
Na Jezerskem padel medved mimo sklepa občnega zboru LZS – A. Zidar	149
Lov v mejnem pasu – T. Gustinčič	150
	151
Z občnega zbora LD Slavnik – S. Zupančič	152
Strelnski troboj Trst–Koroška–Slovenija – Ing. A. G.	153
Obisk v fazaneriji LD Tabor-Sežana – D. Briščik	153
	154
	156
Novi kinološki sodniki za jamarje	157
	160

LOVCA izdaja Lovska zveza Slovenije, Ljubljana, Župančičeva 9. Uredniški odbor: Tone Svetina, glavni urednik; Francè Cvenkel, odgovorni urednik; prof. dr. Stane Valentinčič, dipl. ing. Anton Simonič, Vladimir Pleničar. Vse gradivo za objavo pošiljajte Uredništvu Lovca, Župančičeva 9, 61001 Ljubljana, poštni predal 505, telefon 21-245 in 21-819. — Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Letni prispevek področnih lovskih zvez Lovski zvezi Slovenije, v katerem je vračunana tudi naročnina za Lovca, je po članu 60 din. Za druge naročnike je letna naročnina 70 din; za inozemstvo 85 din; posamezna številka 6 din. — Cene malim oglašom za člane lov. organizacij: do 15 besed 8 din, od 15 do 25 besed 10 din, od 25 do 35 besed 13 din, od 35 do 45 besed 16 din; za vse druge dvojna cena. Male oglase je treba plačati hkrati z naročilom. — Žiro račun Lovske zveze Slovenije: 50101-678-47158. — Tiskala Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani.

Lovec nad partizansko Baško grapo

Foto P. Adamič

Lovci in Splošni ljudski odpor

Na občnem zboru Lovske zveze Jugoslavije, lansko leto v Mariboru, je bila sprožena pobuda o formiranju komisije za SLO pri predsedstvu LZJ. Ta naj bi dajala pobude in usklajevala delo lovcev in lovskih organizacij s pristojnimi organi vseljidskega odpora in strelskimi organizacijami. Tudi LZS je v okviru svoje komisije za vzgojo, izobraževanje in propagando načela to vprašanje, vendar do širšega obravnavanja te problematike še ni prišlo.

Prav je, da tudi lovci – druge organizacije so v tem pogledu že pred nami – prispevamo svoje pri organizaciji vseljidske obrambe. Člani lovske organizacije smo oboroženi z modernim orožjem, razporejeni smo enakomerno po vsej

Sloveniji, poznamo najbolj skrite kotičke naše domovine, poznamo način življenja v naravi itd., kar vse nas obvezuje, da še več prispevamo k organizaciji vseljidskega odpora.

Povsem jasno je, da tudi do sedaj lovci kot posamezniki nismo stali ob strani v prizadevanjih naše družbe na tem področju. Večina mlajših članov je že razporejenih v rezervni sestav enot JLA, v partizanske enote ali na razne druge dolžnosti, mnogo pa je takih, predvsem starejših lovcev, ki nimajo konkretnih zadolžitev, bi pa s svojim znanjem in izkušnjami lahko ogromno prispevali k izvirnim zamislim in idejam koncepta SLO.

Pri naši aktivnosti ne gre torej za organiziranje nekih novih formacij,

pač pa le za aktivnejše in sistematičnejše vključevanje lovcev v že obstoječe strukture Splošnega ljudskega odpora. Poleg vključevanja v enote narodne in civilne zaščite imamo največ možnosti delovanja v raznih aktivnostih, ki jih organizirajo odbori za SLO v krajevnih skupnostih.

Vsekakor je ena od osnovnih nalog vodstev lovskih organizacij na tem področju osveščenje še tistih članov, ki so do sedaj stali ob strani. Zavedati se namreč moramo, da je le osveščen človek lahko nosilec odpora. Sodobna vojna ni le oborožen, pač pa tudi idejno-politični in psihološki boj. Z morebitnočasno okupacijo kateregakoli območja naše domovine boj za nas ne bo končan, pač pa se bo šele začel. Zaradi tega moramo spoznati lovce s konceptom SLO in njegovimi splošnimi cilji.

Izhajajoč iz večšin, za katere so lovci še posebej usposobljeni, lahko naštejemo nekatere konkretne primere, kjer bi lovci v okviru nalog, ki jih organizirajo odbori SLO, lahko nudili največ pomoči: organiziranje kurirskih zvez in usposabljanje mladine in pionirjev za dobre poznavalce terena ter vodiče enot; organiziranje službe za kontrolo terena, sistema obveščanja in informiranja prebivalstva v različnih vojnih razmerah; sodelovanje pri izbiri mest za zbirališča opreme, prehrane in sanitetnega materiala; vodenje evidence in nadzora nad divjadjo za prehrano v skrajni sili, nad izviri pitne vode in naravnimi zaklonišči; sodelovanje s pristojnimi štabi partizanskih enot in strelskimi organizacijami pri vzgajanju orostrelcev in vzdrževanju njihove kondicije; lovci na osnovi izkušenj lahko prispevajo originalne zamisli k taktiki partizanskega bojevanja, npr. postavljanje zased, opazovalnic, ugotavljanje sledov in načinov maskiranja.

Lahko bi še naštevati razne dejavnosti, pomembne za SLO, ki jih lahko lovci opravljajo, a naj bo dovolj.

Zastavlja se vprašanje, kako organizirati izvrševanje teh nalog v lovskih vrstah. Sodimo, da bi morala imeti vsaka lovska družina svoj program, s katerim bi se vključevala v okvir priprav SLO in samozaščite. Ena od možnih rešitev je tudi ta, da v lovskih družinah za razvijanje te dejavnosti zadolžimo najbolj primerne člane – ki imajo mogoče tudi več strokovnega znanja s tega področja, vsaj za začetno fazo delovanja. Ti naj bi bili pobudniki tovrstne aktivnosti v lovskih družinah in usklajevalci te dejavnosti z organi, zadolženimi za organizacijo priprav na splošni ljudski odpor in pristojnimi poveljstvi partizanskih enot pri krajevnih skupnostih na območjih lovskih družin. Za povezovanje dela

na širših območjih bi lahko izvolili tudi referente ali komisije pri zvezah lovskih družin. Pobudnik celotne aktivnosti pa naj bi bila podkomisija za SLO v sestavi komisije za vzgojo, izobraževanje in propagando pri IO Lovske zveze Slovenije ali pa posebna komisija, za kar se bo pač odločil UO LZS. Možno so tudi drugačne organizacijske oblike. Vsi predlogi iz lovskih organizacij bodo dobrodošli. Kot je bilo že rečeno, se s temi vprašanji v lovski organizaciji do sedaj še nismo ukvarjali. Zaradi tega bo vsaka pobuda, vsaka izvirna ideja toplo sprejeta.

Ob teh razmišljanjih se vsiljuje tudi vprašanje družbene samozaščite na področju lovstva. Vse česče slišimo pripombe, da se z razvojem lovskega turizma razraščajo v naših vrstah negativni pojavi, do katerih nismo dovolj kritični in o katerih

še nismo spregovorili odločne besede. Gre za pojave indiferentnega odnosa do tistih »lovskih gostov«, ki skušajo izkoristiti našo gostoljubnost tudi v druge namene. Vsi namreč vemo, da se da pod firmo lova marsikaj videti in marsikaj zvedeti. To pa so lahko tudi objekti in območja, pomembna za obrambo. Včasih slišimo mnenje, naj se s temi vprašanji ukvarjajo strokovne službe, ki so za to usposobljene in plačane, za lovstvo so pomembni le ekonomski rezultati. Najbrž je vsako prepričevanje, da so taka stališča napačna in škodljiva, popolnoma odveč. Sodimo, da moramo tudi lovci v okvirih družbene samozaščite več prispevati za dvig nivoja varnostne kulture naših članov, kjer je to potrebno.

Izvršni odbor
Lovske zveze Slovenije

Pomerili so se najboljši

Lepo, jasno nedeljsko jutro – 1. julij.

Na strelišču v Tomačevem pri Ljubljani poleg prapora Lovske zveze Slovenije plapola naša republiška zastava. Zgodaj zjutraj se tu ustavljajo avtomobili z oznakami iz skoraj vseh predelov Slovenije. Izstopajo najboljši lovci-strelci, da se pomerijo na republiškem prvenstvu za leto 1973 v streljanju na umetne golobe in tarčo srnjaka.

Skoraj vsaka področna lovska zveza, ki jih je v Sloveniji 18, pošilja svojo štiričlansko ekipo, nekatere zveze tudi po več ekip, pa tudi posamezne strelce, skupaj 17 ekip na golobe in srnjaka ter 6 ekip samo na srnjaka, oziroma skupno 114 lovcev-strelcev. Toda na strelišču Lovske zveze Slovenije so odmevali streli tudi že prejšnji dan, v soboto. Kosali so se najboljši med odlič-

nimi, prvorazredni strelci, ki so na lanskem prvenstvu pogodili najmanj 80 odstotkov golobov. V soboto so streljali vsak na 50 golobov. Se razume, da so vsi ti prvorazredni strelci tudi člani nastopajočih ekip na nedeljskem republiškem prvenstvu in se jim bo uspeh na prvenstvu prištel tudi k tekmovanju v njihovem razredu.

Ko je strelce pozdravil tajnik Lovske zveze Slovenije Drago Šumak in odprl republiško prvenstvo, je prevzel vodstvo glavni strelski sodnik Ivan Šekoranja, znani lovec in strelec z Bizeljskega. V pomoč so mu bili sodniki, ki so prejšnji dan na Lovski zvezi Slovenije opravili izpit za strelske sodnike.

Na strelski stezi je že prva skupina. Zakaj so številke na njihovih hrbtih brez zaporedja? Ker to ni ekipa kake področne zveze, pač

Na strelski stezi v Tomačevem, 1. julija 1973

Pokali čakajo na podelitev, med njimi tudi pokal Izvršnega sveta SRS

Na drugem koncu strelišča sikajo malokalibrske puške v tarčo-srnjaka

NAJBOLJŠI POSAMEZNIKI:

– prvorazredni na umetne golobe

1. Janko Rožmarin, Ptuj, 97 od 100 možnih
2. Jože Zadnikar, Ljubljana, 94
3. Janez Šekoranja, Posavje, 92
4. Bogdan Jež, Ljubljana, 91
5. Vlado Keber, Celje, 91
6. Branko Radišič, Prekmurje, 90
7. Danilo Štemberger, Postojna, 89
8. Rudi Rakuša, Ptuj, 88
9. Rajko Piciga, Koper, 88
10. Aleksander Gergar, 87

Tekmovalo 24 prvorazrednih strelcev. Pri sicer enakih končnih rezultatih ima boljšo uvrstitev strellec, ki je dosegel boljši rezultat v zadnji seriji.

– na umetne golobe

1. Janko Rožmarin, Ptuj, 49 od 50 možnih
2. Jože Zadnikar, Ljubljana, 47
3. Aleksander Gergar, Prekmurje, 47
4. Bogdan Jež, Ljubljana, 46
5. Rajko Piciga, 46
6. Janez Šekoranja, Posavje, 45
7. Mirko Krulc, Maribor, 45
8. Rudi Rakuša, Ptuj, 45
9. Štefan Benko, Prekmurje, 44
10. Franko Vinkoleto, Koper, 44

Tekmovalo 72 strelcev. Pri ponovnem streljanju za 2. mesto, vsak strellec na 25 golobov, je bil Zadnikar boljši od Gergarja. Pri drugih sicer enakih končnih rezultatih ima boljšo uvrstitev strellec, ki je sestrelil več golobov v drugi seriji.

– v tarčo-srnjaka

1. Evgen Žiberna, Postojna, 86 krogov od 100 možnih
2. Janko Kralj, Gor. Radgona, 86
3. Jože Zadnikar, Ljubljana, 84
4. Marko Plestenjak, Kranj, 83
5. Bojan Habjan, Grosuplje, 82
6. Janez Markelj, Kranj, 82
7. Viljem Zgavec, Koper, 81
8. Peter Dimic, Grosuplje, 81
9. Franc Kene, Posavje, 81
10. Martin Pukl, Celje, 81

Nastopilo 114 strelcev. Pri strelcih z enakim številom krogov je o končni boljši uvrstitvi odločilo več zadetkov v center.

– v kombinaciji, na golobe in srnjaka

1. Jože Zadnikar, Ljubljana, 178 točk od 200 možnih
2. Rajko Piciga, Koper, 171
3. Bogdan Jež, Ljubljana, 170
4. Mirko Krulj, Maribor, 169
5. Ernest Fišinger, Maribor, 168
6. Vlado Keber, Celje, 166
7. Peter Dimic, Grosuplje, 165
8. Rudi Rakuša, Ptuj, 164
9. Miljan Zidanič, Maribor 162
10. Janez Šekoranja, Posavje, 161

Tekmovalo 72 strelcev. Sestreljen golob 2 točki in število doseženih krogov enako število točk.

NAJBOLJŠE EKIPE

– na umetne golobe

1. Zveza lov. družen Ptuj, 180 od 200 možnih
2. Lovska zveza Prekmurje, 174
3. Zveza lov. družen Ljubljana, 169
4. Lovska zveza Postojna, 166
5. Lovska zveza Koper (I), 166

Tekmovalo 17 ekip.

– v tarčo-srnjaka

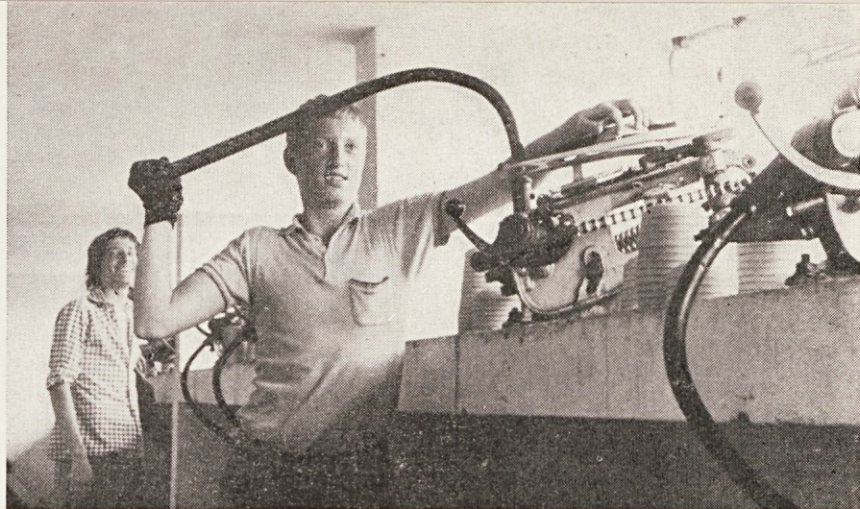
1. Lovska zveza Posavje, 301 krog od 400 možnih
2. Lovska zveza Idrija (I), 300
3. Lovska zveza Novo mesto, 294
4. Lovska zveza Celje, 294
5. Lovska zveza Maribor, 294

Tekmovalo 23 ekip.

– v kombinaciji, na golobe in srnjaka

1. ZLD Ljubljana, 629 točk od 800 možnih
2. LZ Posavje, 621
3. LZ Prekmurje, 617
4. LZ Postojna, 617
5. LZ Maribor (I), 612

Tekmovalo 17 ekip.

Mladinec napne sproženi stroj in na ročico položi novo ploščico – umetnega goloba

Predsednik komisije za strelstvo LZS Janez Saksida izroča diplome in pokale najboljšim prvorazrednim strelcem: Janko Rožmarin (srednji), Jože Zadnikar (levi), Janez Šekoranja (desni)

Najboljši na srnjaka: Evgen Žibera (srednji), Janko Kralj (levi), Jože Zadnikar (desni)

Najboljši na 50 golobov: Janko Rožmarin (srednji), Jože Zadnikar (levi), Aleksander Gergar (desni)

Ekipa ZLD Ptuj najboljša: Miljan Zidanič, Rudi Rakuša, Janko Rožmarin, Franc Rakuša. Na obeh straneh pa ptujska strelca posameznika: Mirko Korošec (levo), Slavko Jerenko (desno)

pa skupina posameznikov, ki so jim vrstni red streljanja posebej izžrebali. Strelci vseh ekip so na ta način pomešani med seboj, tako da se nobena ekipa in posameznik ne bi mogla pritožiti, da je kdo streljal ob neenakih pogojih. Ekip pravzaprav sedaj ni, obstajajo le na papirju, na tabli, kamor bodo k vsaki zapisali zadetke.

Medtem že odmevajo strelji. Na strelski stezi je pet strelskih mest,

na vsakem mestu strellec. Najprej strelja prvi na levem krilu, nazadnje prvi na desnem krilu, vsak na svojega goloba. Takoj zatem se strelci pomaknejo za eno mesto proti desni, prvi na desnem krilu pa se vrne na prvo mesto na levem krilu. Toda šele za šestim strelcem, ki še pred njim stopi na prvo mesto. Tako se skupina šestih strelcev neprestano in razmeroma hitro pomika z leve proti desni.

Vsak strelja na serijo 25 golobov, zato mora z vsakega mesta streljati petkrat. Toda razpis za republiško prvenstvo zahteva streljanje na dve seriji, skupno na 50 golobov. Vendar pride na vrsto druga serija šele, ko skupine vseh strelcev končajo s prvo.

V kabini za hrbti strelcev ima vse nastopajoče v očeh tovariš Milan.

Ko si strellec napolni 12-kalibrsko šibrenico z dvema nabojema in jo dvigne k licu, Milan s pritiskom na gumb spusti električni tok v aparaturi, ki je isti hip že na voljo samo določenemu strelcu. Mikrofon na tleh ob strelčevih nogah bliskovito sporoči strelčevo povelje »pul« v 15 metrov oddaljeni betonski rov pred strelci, sproži metalni stroj, ki vrže iz rova okroglo ploščico, veliko kakor golob brez peruti. To je golob iz umetne snovi. Včasih pa so bili golobi iz gline, zato jih nekateri še vedno imenujejo glinasti golobi. To je torej »fonopul« – strelčev glas avtomatično sproži metalni stroj.

Toda strellec ne ve, bo ploščica letela nizko ali visoko, desno ali levo ali naravnost. Kažti pred vsakim strelcem v rovu so trije metalni stroji, ki golobe mečejo različno. O tem, kateri izmed treh strojev bo vrgel goloba, avtomatično odloča prožilna naprava »Nimrod«. Pred petimi strelci na strelski stezi je v rovu, skritem v zemlji, skupno petnajst aparatov, ki jih »Nimrod« proži tako, da do konca serije vsak strellec strelja na enako število levo in desno, visoko in nizko letelih golobov. Trem strojem streže en mladinec; napne sproženi stroj in na ročico položi novo ploščico.

Za letelim golobom šine roj kakih 400 šiber številke 12. Če goloba ne sestrelji prvi strel, jekne še drugi. A prenekatera rumena ploščica uide strelcu in pade nerazbita v dolino. Komisija beleži vsakemu strelcu posebej zadete in zgrešene golobe, hkrati pa tudi ekipi, kateri strellec pripada.

Zadeti hitrega letečega goloba ni enostavno. Potreben je bliskovit refleks, dobri živci, spretnost, mnogo nabojev za veliko vaje ter odlična puška. Vse to pa stane velike denarje. Samo velika ljubezen do strelskega športa zmore vse to. Tako kvalitetnih pušk menda še ni bilo na nobenem slovenskem prvenstvu kakor tokrat v Ljubljani. Štajerci in Prekmurci predvsem s specialnimi belgijskimi FN-bokaricami in češkimi zbrojevskami. Primorci pa z italijanskimi beretami in bredami.

Vsak strelja z enega mesta na enega goloba največ z dvema streloma. Pet strelcev strelja pred njim. To je čas za kratek odmor. Komaj se prestopi korak, dva na novo mesto, je že zopet vrsta na njem. Kakor na tekočem traku. Navadno strellec pogled upre v tla, da si odpočije oči, in že se je zopet treba zbrati. Nekateri si zaščitijo ušesa z naušnicami – dušilci poka, da z naušnicami – dušilci poka, da jim streli preveč ne tolčejo na bobniče. Nekateri so čudoviti strelci. Golobi se dobesedno razletavajo v prah ob njihovih prvih strelkih. Gledalci so navdušeni in ploskajo.

Medtem, ko šibrenice pokajo na golobe, na drugem koncu strelišča sikajo malokalibrske puške v tarčo-srnjaka. Strelci, ki so opravili s prvo serijo golobov, gredo »nabiraj« kroge na pomanjšanega srnjaka, ki ga je treba zadeti čim bolj desetkrat na 35 m, prosto stoje in brez daljnogleda na flobertu.

Pozno popoldne je tekmovanje pri kraju. Zmago na umetne golobe je odnesla ptujska ekipa, med posamezniki pa Janko Rožmarin, član te ekipe in Lovske družine Spodnje ptujsko polje, sicer pa kmet iz Markovcev. A najboljši morajo zadostiti še strelskemu običaju. Zmagovalec Janko vrže v zrak svoj obteženi slamnik in salva iz bokaric odličnih ptujskih strelcev ga prerešeta in razstreli na dvoje. Ko ob splošnem smehu pade na tla

ves razcefran, piko na »i« postavi izmed gledalcev lovec Peter, ki ukaže: »Aport!« Njegova ubogljiva psica steče po »plen«, pobere del slamnika in ga ob navdušenem ploskanju gledalcev in strelcev prinese svojemu gospodarju.

Prireditelj je zaključil predsednik komisije za strelstvo LZS Janez Saksida s kratkim govorom in skupaj s predsednikom gospodarske komisije LZS Vojkom Podgornikom

najboljšim ekipam in posameznikom čestital ter jim podelil pokale, diplome in nagrade. Zabrneli so avtomobili z registracijami iz raznih predelov Slovenije. Strelci so si segli v roke in si želeli lovski dober pogled in ravne cevi do novega prijetnega srečanja, kajti družijo jih duh plemenitega tekmovanja in iskrenega tovarištva.

Tekst in slike France Cvenkel

O muflonih

Ing. Dušan Šušteršič

Uvod

O tej divjadi je bilo v Lovcu napisanega že marsikaj, zlasti od leta 1965 dalje. Poleg pregleda o naselitvah na Slovenskem je bilo obravnavano tudi vprašanje o staniščih. Ta so za uspešno naseljevanje in nadaljnjo gojitev prvenstvenega pomena, medtem ko je hrana, količina, vrsta in kakovost, bolj drugega pomena, saj je ta divjad zelo skromna. Nadalje so bile opisane življenjske značilnosti, toda o razvoju rogov in gojitvi te divjadi je ostala vrzel. Zlasti je zelo važna gojitev s puško oziroma pravilno izvajanje odstrela, predvsem izbirnega (gojitvenega). Vse to je pogoj, da dosežemo in obdržimo kakovostni stalež. Zato pa je treba poznati osnovna načela za gojitev te divjadi. To po eni strani zato, da ne bo škode na tej naši novi divjadi, po drugi strani pa je zelo važno, da ne bi bilo škode pri naši prvobitni divjadi, tj. srnjadi, ki je naša najštevilnejša in glavna divjad, ter delno pri gamsih, značilnih za naš gorski svet. Poleg tega naj muflone ne bi naseljevali v določenih predelih Dinarskega gorstva oziroma Krasa od 700 do

1000 m nadmorske višine, kjer so bili nekoč gamsi stalna divjad in kjer smo jih zopet uspešno naselili oziroma so se naselili sami, npr. Nanos – lovišče LD Hrenovice pri Postojni, ali kjer so še od nekdanj ostali, npr. Iška – področje Krma. Da bi izpopolnili omenjeno vrzel, je potrebno, da se poslužimo strohovih izkušenj iz zamejstva, predvsem iz Čehoslovaške, ki ima največji stalež muflonov v Evropi in na svetu in kjer se z intenzivno gojitvijo muflonov pečajo že najmanj eno stoletje. Leta 1961 so imeli pomladanski stalež muflonov 6800, od tega na Slovaškem 2200. V tem letu je bil odstrel 1230 muflonov. V zvezi s tem se poslužimo češkega lovskega učbenika Myslivost (Lovstvo), Praga 1966, ki je namenjen kandidatom za višji strokovni lovski izpit.

Opis

Muflon oven ima na Čehoslovaškem pozimi temno dlako, a v sredini trupa bočno rumeno belo ali svetlo sivo liso – sedlo, ki je popolna šele v tretjem letu starosti. Nekaterim ovnom pa manjka ali je

Ugotavljanje starosti muflonov po rogovi: a – enoletni, b – dveletni, c – triletni, d – štiriletni, e – pet do šestletni, f – sedem do devetletni

MUFLONI V SLOVENIJI

Iz poročila strokovnega sekretariata LZS
za občni zbor, 20. 1. 1973

V letu 1973 mineva 20 let od prvih poskusov naselitve muflonov v Sloveniji. Sedaj stalež muflonov hitro narašča in mufloni postajajo tudi gospodarsko vse pomembnejša vrsta. Vse kolonije, osnovane v letu 1971, se zadovoljivo razvijajo. V lovskem letu sekretariat vodi dve novi naselitvi, v lovišču LD Trnovski gozd (ZLD Gorica) s 16 mufloni in v lovišču LD Poljčane (LZ Maribor) tudi s 16 mufloni.

Očitno se muflon kot sredozemska, našim naravnim združbam sicer tuja vrsta v Sloveniji močno uveljavila. Ob tem naj omenimo, da ni bistvenih razlik v razvoju kolonij, osnovanih z mufloni z Brionov, ali od drugod.

Strokovni sekretariat, ki v zadnjih letih spremlja večino naselitev, ugotavlja: Zaenkrat ne bi forsirali novih naselitev te divjadi, pač pa bi obstoječe kolonije razširjali in številčno krepili.

Vsako naseljevanje novih vrst divjadi (tudi muflonov) mora biti podrejeno osnovnim zahtevam strokovnega dela (elaborat naselitve, soglasje upravljalcev gozdnih in pomembnejših kmetijskih površin, zagotovitev genetsko in zdravstveno neoporečne divjadi za naselitev). Naselitev je upravičena tam, kjer nova vrsta bistveno ne zožuje življenjskega prostora avtohtonih vrst. Zaradi tega muflonov ne bi naseljevali na področja z gamsi.

samo naznačena tudi vse življenje. Ta barvna pomanjkljivost je znak križanja z drugo vrsto ovce. Ovno-va pleča z vratnim korenem so v zimskem času poraščena z dolgo, žilavo cimetno črno dlako – grivo. Morda bi namesto »griva« imenovali to dlako »runo«, saj jo Čehi imenujejo »rouno«, kar v nemščini pomeni »das Vlies«. Če griva (ta dlaka) ni ravna, ampak rahlo valovita in siva, je to znak križanja z domačo ovco. Poleg tega imajo križanci rumenkaste parklje in rogove. Poletna dlaka ovnov je zvrha rjaste barve, ki niže prehaja v svetlejšo; od oktobra do marca ali maja je dlaka temna do črna. Glava je temnejša, bela dlaka je okoli smrčka in oči (maska), bela dlaka je tudi po trebuhu, okrog zadnjice, po notranji strani stegen in nog ter pod koleni. Poletna dlaka je kratka in priležena.

Muflonka je manjša od ovna, poleti rumeno rjavkasta, pozimi rjasto črna, sedlo ponavadi manjka. Prebarvanje je neenakomerno in traja od marca do junija ali julija. Ovce so praviloma mulaste, malokdaj imajo kratke rožičke, do 10 cm dolge in lahko nazaj upognjene.

Oven tehta poprečno 25–45 kg, ovca 20–28 kg. Zobni znak je 006

406, kakor pri vseh sodoprstih prežvekovalcih. Od vonjavnih žlez so razvite zlasti medparkeljne, predočasne in žlezice okoli korena repa in spolnih organov.

Razvoj rogov

Čehi imenujejo muflonje rogove »toulce«, kar je »tulci« v slovenščini. Morda bi torej kazalo, da jih imenujemo tudi mi »tulci«? Muflonji rogovi so mogočni, temno sivi do črni in polzasto zaviti, zato tudi polži imenovani. Muflončku začnejo rasti že po dveh mesecih življenja. Enoletni muflon (lanščak) ima že okoli 20 cm dolge rogove, s te-

Leto	Stalež		Odstrel	
	LD	lov. gosp. org.	LD	lov. gosp. org.
1967	87	ni podatkov	–	ni podatkov
1968	153	ni podatkov	–	ni podatkov
1969	226	ni podatkov	–	ni podatkov
1970	245	247	6	15
1971	370	251	17	9
1972	553	303	?	?

a

b

c

Zasnova rogov enoletnih ovnov: a – pravilna razkrečenost (dobra zasnova), b – dokaj majhna zakrečenost (za izbirni-gojitveni odstrel), c – prevelika razkrečenost (za izbirni-gojitveni odstrel)

meljnim obsegom kakih 14 cm. V drugem letu rogovi najbolj rastejo in se že ukrivijo do vrha ušes. V petem letu dosegajo konice rogov približno raven spodnje čeljusti, v šestem pa začenjajo praviloma tvoriti drugi zavoje ter dosežejo do 90 cm dolžine. Kapitalen oven ima konici rogov zaviti do višine oči. Razvoj rogov je odvisen od količine in kakovosti hrane. Dorasli rogovi tehtajo 4,5 do 6 kg.

Stanišče, razširjenost in značilnosti

Mufloni so doma s sredozemskih otokov Sardinije in Korzike. V drugi polovici prejšnjega stoletja so jih naselili na Češkem. Sicer so bili pa že v 18. stoletju spuščeni

v obore v Avstriji. Prvotno gojenje muflonov v oborah se je v poslednjem obdobju spremenilo v gojitev na prostem. Iz gorske divjadi skalnate Sardinije in Korzike so mufloni na Češkoslovaškem postali izključno gozdna divjad, ki le včasih izstopa na polje in travnike. Ugačajo ji južne lege strnjenega kamnitnega gričevnatega sveta, s suhimi, trdimi tlemi. Ne obnesejo pa se dobro v vlažnih nižinskih gozdovih z mehkiimi tlemi, kjer jim

parklji boleče preraščajo, ker jih ne morejo obrusiti. Poleg tega se v takšnih predelih širijo razne bolezni, zlasti metljavost. Na Češkoslovaškem ne prenesejo dokaj ostrega mraza in se izogibajo debelejšemu snegu, čeprav se mu že začenjajo prilagajati.

Mufloni so na splošno stalna divjad, ki se ne potepa in se giblje le v krogu nekaj kilometrov, a še to redko. Navadno se držijo v krogu 5 km.

MUFLONI V LOVIŠČIH LOVSKIH DRUŽIN SLOVENIJE

Iz statistike LZS

Lovska zveza	Izpuščeni v lovišča v lov. letu 1970/71	Odstrel v lov. letu 1970/71			Pomlad. stalež 1971			Izpuščeni v lovišča v lov. letu 1971/72	Odstrel v lov. letu 1971/72			Pomlad. stalež 1972		
		oven	ovca	mufloni skupaj	oven	ovca	mufloni skupaj		oven	ovca	mufloni skupaj	oven	ovca	mufloni skupaj
Bela krajina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celje	16	3	—	3	53	71	124	19	4	—	4	70	80	150
Gorenjska	10	—	—	—	13	19	32	—	2	—	2	27	41	68
Gorica	—	1	—	1	22	27	49	—	1	—	1	31	47	78
G. Radgona	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Idrija	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kočevje	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Koper	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubljana	—	—	—	—	29	50	79	—	1	—	1	50	73	123
Ljutomer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maribor	—	1	—	1	20	34	54	—	7	—	7	40	56	96
Notranjska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Novo mesto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Posavje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Postojna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Prekmurje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ptuj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zasavje	4	1	—	1	17	15	32	2	2	—	2	20	18	38
SKUPAJ	42	6	—	6	154	216	370	21	17	—	17	238	315	553

Oblike rogov doraslih ovnov za gojitveni odstrel

Mufloni so se na Češkoslovaškem imenitno prilagodili – aklimatizirali, saj dosegajo večjo težo kakor v svoji prvotni domovini. Pozimi živijo v tropih, sestavljenih iz živali obeh spolov. Praviloma vodi trop starejša ovca vodnica, zadaj gre starejši oven. Žival na čelu in zadnja opozorita trop na nevarnost z ostrim sikajočim žvižgom. Sicer mufloni na kratko beketajo kakor domača ovca. Včasih – v prsku – pa vodi manjši trop tudi star oven. Pri tej divjadi se telesni razvoj konča med četrtnim in petim letom starosti.

Hrana in razmnoževanje

Mufloni so zelo skromna divjad in v primerjavi z drugimi vrstami parkljaste divjadi povzročajo tudi najmanj škode. Hranijo se s travami, z zelišči, borovničjem, resjem, mahovi, lišaji in grmičjem. Če ni zadosti paše, obgrizejo tudi drevesno mladje. Stikajo radi za aromatičnimi (dišečimi) rastlinami, kar potrjuje, da ta živalska vrsta izvira iz pokrajin z bogatim aromatičnim rastlinjem. Rastlin pa ne ruvajo kakor npr. jelenjad, mar-

več jih odjedajo kakor zajec. Le nekatere posamezne živali lupijo tudi lubje korenin in debel, zlasti smreke pa tudi jelke, bukke ter jesena, in sicer dreves, starih od 20–40 let.

Prsk traja od konca oktobra do konca novembra. Živali obeh spolov sta spolno zreli z drugim letom. V prsku se ovni oglašajo z beketanjem, vztrajno odganjajo tekmece in ob spopadih se na daleč slišijo votli udarci rogov. Kapitalen oven zbere ta čas okoli sebe več ovc. Brejost traja okoli 5 mesecev (148–149 dni). Ovce poležejo enega, včasih tudi dva mladiča, od marca do aprila. Po 2–3 tednih se začnejo mladiči že pasti, sesajo pa še naprej in se matere držijo do naslednjega poganja. Če muflonka bolj rano, še v snegu poleže, jagnje navadno pogine. V takšnem primeru se zgodi, da se muflonka, ki je bila tako hitro ob mladiča, prska znova in poleže ponovno v jeseni istega leta. Jalovost je redek pojav, kakor pri vsej parkljasti divjadi.

Ugotavljanje starosti

Pri živih muflonih starost ugotavljamo po zunanjih znakih, po postavi in obnašanju. Do enega leta stari spominjajo na neizkušena jagnjeta in muflončki imajo pri 6 mesecih življenja že rožičke, ki ob letu starosti dosežejo 10 do 20 cm dolžine. Ovčke so šibkejše in dlaka ni tako polnobarvna kot pri ovničih, imajo krajšo glavo in daljši vrat. V starosti 2–3 leta imajo ovce skladnejše in močnejše telo, ovni pa 20–35 cm dolge rogove in v zimskem času grivo. V starosti 3–5 let imata živali obeh spolov močnejše telo in ovni so manj strpni. Pri večji starosti drže ovni glavo povešeno, zaradi teže rogov, so bolj čokati in imajo povešen trebuh ter daljšo grivo. Zvečine so to potepajoči samotarji. S staranjem živali obeh spolov bolj

osive in okoli oči se jim širijo svetlo sivi kolobarji – očala.

Ugotavljanje starosti uplenjenih muflonov po dolžini in obliki sekalcev ter brazd meljakov (obraba) je nezanesljivo. Obraba zobovja je namreč počasnejša kakor pri družini jelenov. Starost ovnov ugotavljamo po brazdah (žlebičih) letnic, ki omejujejo letni prirastek rogov. Letnice najlaže štejemo na sprednji in zadnji strani roga, nikoli na robu, ob strani. Manjših brazd na rogovih ne upoštevamo za določanje starosti.

V prvem letu dosežejo rogovi poprečno dolžino 10 cm, v drugem letu 20–25 cm, v tretjem 35–40 cm, v četrtem 50–60 cm, v petem 70 do 75 cm, v šestem do 90 cm. Polži starih muflonov so na Češkoslovaškem dosegli in presegli dolžino 100 cm.

Lovskogospodarski pomen in gojitev

Ta divjad ima na Češkoslovaškem precejšen pomen. Nimajo na svetu le prvenstva v staležu, marveč so tudi njihovi muflonji rogovi na svetovnih razstavah dosegli najvišje ocene.

Spolno razmerje naj bo 1 : 1,2 ali 1 : 2 v korist ovc. Pri spolnem razmerju 1 : 1,2 naj bo zastopanih približno 35 % ovnov, 43 % ovc ter 22 % jagnjet. Pri spolnem razmerju 1 : 2 naj odpade na ovne okrog 25 %, na ovce okrog 50 %, na jagnjeta 25 %.

Iz gojitvenih razlogov delijo ovne na mlade (1–3 letne), doraščajoče (4–6 letne) in dorasle (7 in več letne). Za zrelega štejejo ovna šele po osmem letu starosti. Pri spolnem razmerju 1 : 1,2 morajo biti starostni razredi ovnov približno takole zastopani: mladi 40 %, doraščajoči 35 %, dorasli 25 %. Pri večjem številu ovc v staležu se odstotek doraslih ovnov zniža, tako npr. pri razmerju 1 : 1,5 na okrog 20 %, pri 1 : 2 na okrog 15 %.

Ovce so spolno zrele v drugem letu in starostni razvrstitvi ni treba posvečati toliko pozornosti kakor pri ovnih.

Spolno razmerje 1 : 1,2 naj bo tam, kjer naj bi bilo število doraslih, tj. lovni in kapitalnih ovnov največje. Nasprotno pa naj bo spolno razmerje 1 : 2 v tistih loviščih, kjer naj se stalež hitreje veča, ali tam kjer muflone goje v glavnem za odlov in naseljevanje v drugih loviščih. Načelno pa mora biti stalež najmanj 30 živali, da že lahko izvajajo izbirni odstrel, ne da bi porušili stalež kot celoto (številčno) in starostno razmerje. Z ozirom na prostorsko gibanje te divjadi naj bi bila najmanjša površina lovišča 1500 ha.

Izbirni (gojitveni) odstrel

Temu zapadejo najprej bolehe in slabo razvite živali in tiste, ki kažejo znake križanja. Znaki pri-mesi krvi domače ovce so poleg

že omenjenih tudi orumeneli do rumeno sivi in slabo vibasti rogovi, podobni rogovom domačih ovnov ter valovita in mehka dlaka na plečih in vratu (griva). Na križanje tudi opozarja večja barvna različnost dlake in izguba sedla. Sicer pa tudi čistokrvni stari ovni (nad 8 let) izgubijo sedlo. Kjer se pojavi muflon brez sedla, starejši od treh let, ga je nujno treba odstreliti, ker je križanec. Kjer pa je brezsedelnost ovnov dokaj razširjena, bi odstrel le-teh pomenil porušenje starostnega ravnotežja. Zato naj se odstrel v takem primeru izvaja postopoma, hkrati z osveževanjem krvi s tujo kakovostno divjadjo. Ovne s sedlom je nujno treba ščititi in izločiti le posamezne z resnično slabo zasnovo rogov. Pri postopnem odstreljevanju muflonov brez sedla naj kot zadnji pridejo na vrsto ovni z dobro zasnovo rogov. Kadar so vodilo za izbirni (gojitveni) odstrel samo rogovi, se ravna po naslednjem: Med mladimi do treh let odstrelijo tiste z bistveno večjo ali manjšo razkre-

Zadnji – 197 točk – preden ga je dosegla krogla inozemskega lovca

Foto ing. T. Beltram

Mufloni na Slovenski lovski razstavi Maribor 1972

Foto D. Škofič

čenostjo od pravega kota (glej skico). Izmed doraščajočih in doraslih ovnov izločajo tiste z napakno vibastimi rogovi (glej skico), zlasti s konicami, usmerjenimi v vrat ali spodnjo čeljust.

Odstrelijo tudi ovne z nesorazmernimi rogovi, ki se precej razlikujejo od pravilne krajevno značilne oblike. Po možnosti pa je le treba pustiti ovne, pri katerih so vzrok nesorazmernosti rogov mehanične poškodbe.

Gojitveno je treba tudi odstreliti ostarele ovne, ki so dosegli in presegli 10 let. Le-ti po navadi ne preživijo prve hujše zime, njihovi rogovi se več ne izboljšujejo, ampak pod vplivom mehaničnih poškodb zgubljajo na vrednosti. Letni prirastek rogov takih starin je neznaten. Načelno ne odstrelijo gojitveno obetajočega ovna, dokler ni povsem zrel, tj. pred starostjo 8–10 let.

Izmed ovc odstreljujejo v glavnem takšne, ki vodijo slabotne mladiče, z njimi vred. Tudi v tem primeru velja pravilo, da odstrelijo najprej jagnje, šele potem muflonko-mater. V izbirni odstrel

sodijo tudi ovce, ki bodisi dokaj pozno polegajo, bodisi dokaj zgodaj. V prvem primeru se mladiči do zime ne morejo zadosti razviti in ostanejo slabotni, v drugem primeru pa jagnjeta, položena čisto že v snegu, zvečine poginejo. Izločajo tudi ostarele ovce, vendar ne vodnic, ki so izkušene in skrbne matere.

Ta divjad naj se goji izključno v ekološko najustreznejših predelih. Takšna lovišča morajo imeti skalnat ali kamenit svet, z razsežnimi gozdovi, z zadostnim deležem listavcev in bogato pašo. Ne naseljujmo pa muflonov v loviščih, kjer so gamsi ali pa kakovostna srnjad, ker se ta divjad pred mufloni umika. Znano je, da se gamsi umaknejo iz predelov, kjer se pasejo domače ovce, in da se vrnejo šele, ko docela zgine dah po ovcah; mufloni so pa vrsta divje ovce. Tudi ni umestno naseljevati muflone tam, kjer lahko pridejo v stik z domačimi ovcami, s katerimi imajo skupne bolezni in ker lahko pride do križanja. Divjad za naselitev mora biti vedno kakovostna, tj. zdrava, z dobro zasnovo, mlada

in sposobna razmnoževanja. Naselitev lovišča je možna z odraslo divjadjo ali pa z že samostojnimi mladiči. Za to je čas ob koncu zime; z neposredno prosto izpuštitvijo, ali pa posredno s prilagojevalno oboro (aklimatizacija). Prvi način je sicer cenejši, zato pa tveganejši. Ta način pride v poštev tam, kjer stanišče za gotovo ustreza, da bo izpuščeni divjadi tako godilo, da se ne bo odselila. V nasprotnem se pogosto zgodi, da se izpuščeni mufloni potepajo daleč naokoli, dokler si ne najdejo ustreznega mesta, povsem proti človekovim načrtom.

Drugi način, s posredovanjem prilagojevalne obore, je sicer dražji, vendar zanesljivejši. Prostor, ki mora biti tako velik, da na eno žival odpade 1–2 ha, ogradimo 2 metra visoko. Obora naj bo tam, kjer so za muflone po naši tehtni presoji najboljši ekološki pogoji za to divjad. V obori pustimo muflone od januarja ali februarja do konca maja, torej 4–5 mesecev. Za začetek je treba najmanj 8 živali, 3 ovne in 5 ovc.

(Konec prihodnjic)

Šibrenice-prelamače

Gorazd Tomič

(Nadaljevanje in konec)

Razvoj zaklepov pa se še ni ustavil. Pri orožjih s priveznjenimi cevmi so sledile še okrepitve zaklepa z zgornje strani. Najstarejša izvedba je podaljšana šibika, ki sega v izrez na baskilu, kjer jo prime gornji ključ za odpiranje puške (skica 7). Še boljši je Greenerjev prečnozatični zaklep, ki v zaprti legi skozi luknjo v podaljšku šibike potisne čep in tako prepreči odmik cevi od baskila (skica 8).

Pri bokaricah imamo še druge zaklepe, ki so povečini novejšega izvora. Ker sta cevi naveznjeni, je pod njima premalo prostora za namestitev do sedaj opisanih mehanizmov za blokiranje. Najpogostejši je dvojni prečnozatični zaklep, pri katerem ima zgornja cev ob straneh dva podaljška, ki segata v baskil. V baskilu je dvojni čep, ki se pri zapiranju pomakne v luknji na podaljških (skica 9). Enostavnejši je dvojni Purdeyev zaklep, brez lukenj v nastavkih, ki so zato lahko manjši, in tudi vrh baskila ni prerezan. Polnjenje puške je lažje. Žal pa ta zaklep ne preprečuje docela odmika cevi od čela baskila (skica 10). Podobna je rešitev, ki nima podaljškov na cevi, ampak dva čepa, ki se v baskilu gibljeta vzdolžno. V prednjem položaju ležita v ustreznih luknjah ob strani med cevema in ju združujeta z baskilom.

Bolj znan in tudi pri nas pogost je sistem čeških bokaric Zbrojevka. Pri njem je os, okoli katere se povešata cevi zelo nizko, zato se mora pri odpiranju čelo zapirala pomakniti nazaj. Premično čelo zapirala in cevi pa so med seboj v zaprti legi povezani z dvojnimi prečnozatičnim zaklepom. Enocevne prelamače so mnogo enostavnejše. Skoraj vsi modeli imajo le en zapah pod cevjo, le dražje enocevke imajo popolnejši zaklep.

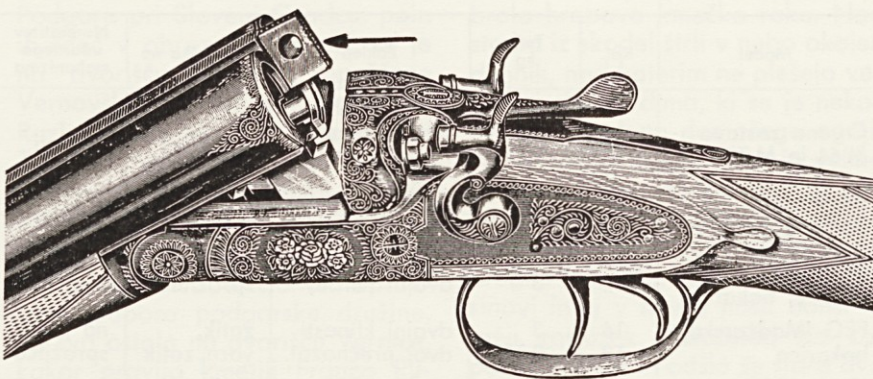
Toliko o načinih zapiranja cevi. Drugi bistveni del sistema puške je sprožilnoudarni mehanizem, ki služi za aktiviranje naboja. Biti

mora zanesljiv, enostaven, varen ter lahek za sproženje. Prve prelamače so imele zunanje peteline (puške petelinke), ki jih je bilo treba pred strelom ročno napeti. Že leta 1862 pa je londonski puškar Joseph Needham izdelal me-

hanizem, ki je pri odpiranju prelamače napel kladivce (petelina). To je bil pogoj za uveljavitev pušk z notranjimi kladivci-petelini (hammerless). Pri prvih hamerles puškah oz. brezpetelinkah, ki izvirajo iz osemdesetih let 19. stoletja, so

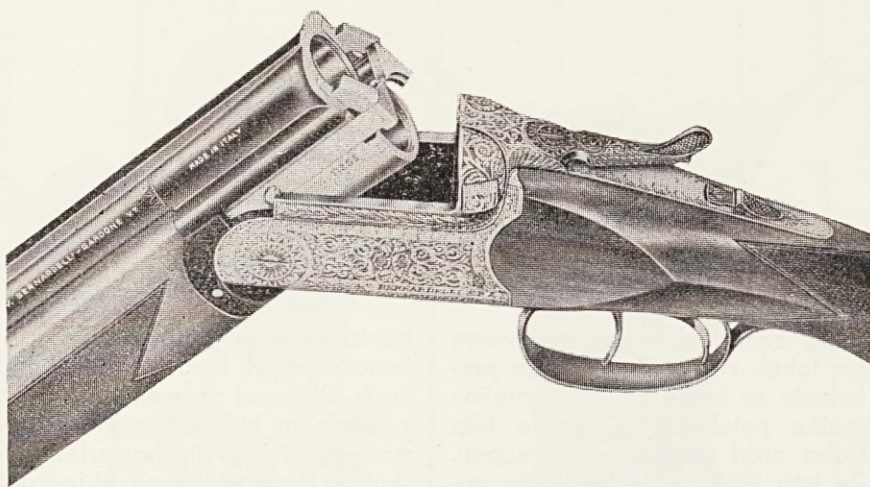
Skica 7. Puščica kaže podaljšano šibiko: Purdeyev zaklep

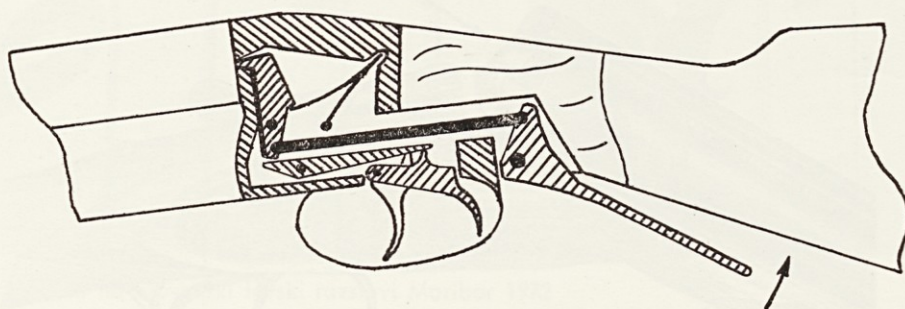
Skica 8. Greenerjev (enojni prečnozatični) zaklep. Pod cevema nastavek z izrezoma za dvojni klinasti zaklep

Skica 9. Dvojni prečnozatični zaklep. Prerez skozi dvojni čep

Skica 10. Dvojni Purdeyev zaklep pri bokarici Bernardelli Orione

Skica 11. Starejša hamerles. S pritiskom na vzvod v smeri puščice se prek paličice (črna) napnejo notranji petlini.

Tehnični podatki o najpogostejših prelamačah-dvocevkah

Model	Kal.	Teža kg	Zaklep	Varovalka na	Namestitvev udarnega mehanizma
Crvena zastava M 64 in M 70	16 12	2,95 3,15	dvojni klinasti tretji Purdey	sprožilec	v glavi
Bernardelli Roma 6 (Italija)	20 16 12	~3	dvojni klinasti tretji Purdey	sprožilec	v glavi
Bernardelli Orione, bokarica	12	3	dvojni Purdey	sprožilec	v glavi
FEG (Madžarska) bokarica	16 12	3 3,15	dvojni klinasti dvoj. prečnozat.	zatic, varn. zatic	na plošči sprožilca
IŽ 12 (SSSR) bokarica	16 12	~3 3,3	enojni klinasti z dvojno širino	zatic, varn. zatic	v glavi
FN (Belgija) bokarica	20 12	2,8 3,25	enojni klinasti z dvojno širino	zatic, varn. zatic*	v glavi
Sauer Artemis (Zah. Nemčija)	16 12	~3	dvojni klinasti tretji prečnozat.	sprožilec, varn. zatic*	na plošči ob strani

* Ni poseben del, ampak le druga zareza na petlinu.

se petlini napenjali še preko posebnega vzvoda na vratu kopita, kar je zelo zakompliciralo konstrukcijo (skica 11).

K uveljavitvi modernega lovskega orožja pa sta vsekakor največ prispevala angleška puškarja Anson in Deeley s svojim sistemom iz leta

1875. Ta je združeval enostavno napenjanje notranjih petelinov, kompaktno izvedbo baskila in še možnost industrijske proizvodnje orožja, saj so bili vsi deli enostavnih oblik (skica 12). Sprožilnoudarni mehanizem so v teku desetletij precej izboljšali, predvsem v skrajšanju časa, ki preteče od pritiska na sprožilec pa do dejanskega aktiviranja naboja. V ta namen služijo močnejše udarne vzmeti in lažji petlini s krajšo potjo do netilke. Omenjeni mehanizem je lahko nameščen v puški na tri načine, ki precej odločajo o priročnosti in ceni orožja:

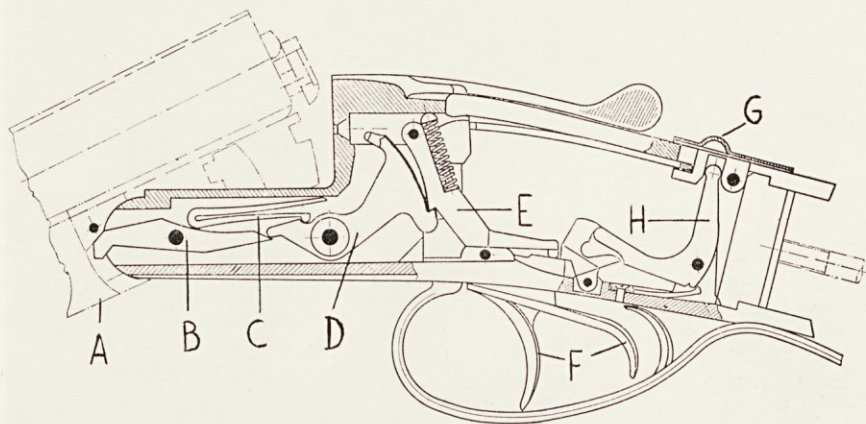
1. Deli sprožilnoudarnega mehanizma so pritrjeni v baskil, npr. pri sistemu Anson & Deeley. Ta rešitev je najenostavnejša, a za čiščenje mehanizma je potrebno v delavnici razstaviti vso puško.

2. Petelin, udarna vzmet in zatic so pritrjeni na ploščo ob strani baskila, podobno kakor pri petlinakah, a z notranje strani. Mehanizem je moč vzeti iz puške brez uporabe orodja (pri najboljši izvedbi Holland & Holland), ali pa je potrebno odviti le kak vijak.

3. Ves mehanizem je nameščen na ploščo s sprožilci in ga tudi lahko enostavno izvlečemo iz ohišja. Ta način je največ v uporabi pri bokaricah in trocevkah, zlasti vzhodnonemških.

V neposredni zvezi s sprožilnoudarnim mehanizmom so varovalke, ki naj bi preprečile neželjeno sproženje (skica 13). Žal pa vse izvedbe niso zanesljive in povsem ne ustrezajo svojemu namenu.

Take so varovalke, ki preprečijo le gib sprožilca in jih ima žal tudi največ pušk. Pri nepopolnem naproženju, udarcu in zlomu puške, varovalka odpove in nesreča je tu. Zgodi se prav tisto, kar bi dobra varovalka morala preprečiti. Najzanesljivejši je mehanizem, ki neposredno blokira peteline in jim v vsakem primeru prepreči dotik z iglo. Koristen je tudi drugi zatic

Skica 12. Sistem Anson & Deeley pri puški Crvena zastava M 64 in M 70: A – kopišček in cevi, B – vzvod za napenjanje petelinov, C – ploščata udarna vzmet, D – petelin z iglo v enem kosu, E – zatik petelina z vzmetjo, F – sprožilca, G – gumb varovalke, H – vzvod varovalke

pri petelinu, ki celo pri nezavaro-
vani puški prepreči strel zaradi
udarca, okvare ali zloma puške. Še
najbolj varna se zdi puška, ki se
ne naproži pri odpiranju, ampak jo
napnemo s pritiskom na zadnji
»sprožilec« šele takrat, ko že vidi-
mo cilj in sprožimo s prednjim
sprožilcem. Drugače pa je puška
nabasana in nenapeta, kakor stare
petelinke.

Tako smo v glavnem opisali osnov-
ne lastnosti prelamač, ki jih lovci
sicer veliko uporabljajo, a dosti-
krat le malo poznajo. Dokaz za to
so številne nesreče pri samem lovu
ali čiščeju orožja, kar se pri
boljšem poznavanju delovanja
orožja nedvomno ne bi dogajalo.

Dalje je poznavanje tehničnih last-
nosti posameznih modelov koristno
tudi pri nabavi lovske puške, saj
je zunanost izdelka često varljiva.

Lepe gravure in izrezljano kopito
sicer godijo očem, a ne jamčijo
drugih kvalit, ki so za lovca veli-
ko pomembnejše. Tehnične po-
datke lahko kupec spozna iz pro-
spektov ali pa si sam ogleda sistem
orožja, bolj problematično je oce-
njevanje kvalitete materiala. Tu se
je še najbolj zanesti na ugled
proizvajalca, posebna previdnost

pa je potrebna pri puškah nezna-
nih znamk, ki so dostopne našim
ljudem zlasti v tujini.

Za konec še opozorilo, da je treba
vsako puško po uporabi očistiti

(zlasti cev) in občasno dati na pre-
gled puškariju. Le tako se bo pre-
prečila marsikatera nevšečnost,
orožje pa bo hkrati spričevalo
zgodnega lovca. Dober pogled!

Na Uršljo goro po muflona

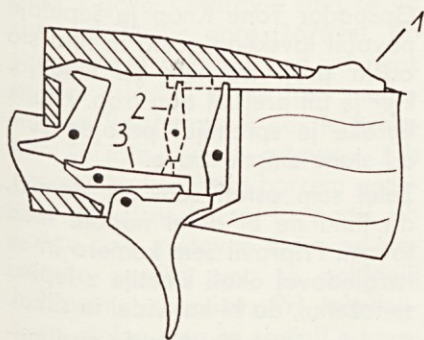
Tone Ožbolt

Kmet Milan Štunfelj, predsednik LD
Podgora pri Slovenj Gradcu, poln
in rdeč v obraz, bistrh oči, se je
na dvorišču samotne, opuščene
Vernovškove kmetije v Zgornjem
Razboru skobacal iz avtomobila.
Z lovskim gostom Jožetom Ožbol-
tom je spregovoril nekaj kratkih
besed in že sta tiho izginila med
drevjem.

S Francem Vivodo, članom uprav-
nega odbora podgorske družine,
pa sva ostala na dvorišču Vernice,
kakor pravijo kmetiji Franca Ru-
prehta-Vernovška. Ogledovala sva
si hišo, v kateri ni več življenja.
Zraven nje je veliko, skoraj novo
gospodarsko poslopje s stajo in
hlevom, kjer je bilo še pred leti
dvašet govedi in več druge živine.
Sedaj je domačija mrtva, sama,
žalostna in njena vrata so zakle-
njena. Za šipami v oknih je pajek
spredel gosto pajčevino, ki se je
srebrno svetlikala v zlatih žarkih
novembrskega sonca. Na enem
izmed majhnih oken je stala vaza
s šopkom suhega žitnega klasja,

ki ga je tod najbrž zadnjikrat na-
brala hrapava kmečka roka. Nad
streho iz skodel štrli v nebo okajen
dimnik, nad katerim ne plešejo več
vrtinci sivega dima, ki se je nekoč
dvigal s toplega domačega ognji-
šča. Vernica je bila lepa in velika
kmetija, ki pa zadnji čas ni več
mogla dajati družini ustreznega
kosa kruha. Najprej so jo drug za
drugim zapustili štirje Ruprehtovi
sinovi in si v mestu našli boljši in
lažji zaslužek. Naposled sta za-
pahnila vrata in odšla še stara dva
v mesto za sinovi. Ljudje pa pravijo
malo za šalo malo zares, da so
jih z gore pregnali mufloni.

Medtem sta Milan in Jože nedaleč
vstran na travniku opazovala mufl-
lone. Ko sta se vrnila, sta imela
kaj povedati. V tropu, ki sta ga
gledala, sta bila tudi Ded s Kor-
zike in Švarcpeter (Črni Peter).
Ded s Korzike pravijo najstarejše-
mu ovnu, ki mu je šestnajst let in
so ga 18. decembra 1966, s še dve-
ma ovnoma in osmimi ovcami
uvozili in spustili v lovišče. Švarc-

Skica 13. Varovalki. Prikazana varo-
valka blokira sprožilec; črtkana blo-
kira zatik petelina. Številke pomenijo:
1 – gumb varovalke, 2 – vzvod varo-
valke, ki prepreči gib zatika, 3 –
zatik petelina

Počastitev padlih koroških – Maistrovih borcev na vrhu Uršlje gore; narodni heroj, general Jože Ožbolt (levo) in gospodar LD Podgora Tone Knap

peter pa je dobil ime oven, ki je bil poležen popolnoma črn in je takšen še danes. Videla sta zdrave in krepke živali z močnimi, velikimi polžastimi rogovi. Lovski gost se jih kar ni mogel nagledati. Prvič v življenju jih je imel priložnost opazovati proste v naravi in odločil se je, da prvi dan ne dvigne puške nanje. Na tako lahek način nikakor ni želel že v prvih minutah priti do sicer tako cenjene trofeje in se brez lovskih doživetij vrniti v dolino.

Sonce je grelo v goro, ko da bi bilo poletje. Nekje daleč v dolini je zazvonilo poldne. Nekaj časa

smo še posedeli ob hiši, potem pa odšli globlje v lovišče, opazovali in zalezovali ob posekah, vdihavali čist gorski zrak in z očmi kar požirali lepoto gora, tega čudovitega dne in prelepe jeseni.

Nenadno nam je »zaprl pot« velik divji petelin. Trideset korakov od nas se je razborito sprehajal po gozdni poti in poskakoval sem in tja. Naposled se je le umaknil v gozd, tam na jasi pa mu je prišel naproti tekmeč – drugi divji petelin. Lovil in ujel sem ju v kamero. Krenili smo naprej in po petsto metrih – kakor začarano – spet naleteli na petelina, ki nas je

čakal na poti in se lep čas obotavljal, preden nas je »spustil na prej«.

Na večer smo se spet zbrali ob Vernici. Mrak je že napolnil dolino, goro pa so še osvetljevali sončni žarki. Zlate sence so polagoma lezle navzgor po pobočjih, od drevesa do drevesa in nazadnje sta se lesketala v soju jesenskega sonca le še cerkva svete Uršule in televizijski stolp na vrhu Uršlje gore. Nemo smo z očmi in srcem pili lepoto ugašajočega dneva, dokler ni mrak potegnil zaveso čez vso gorsko pokrajino. Močno bokanje dveh srnjakov nas je opozorilo, da je prišel čas odhoda v dolino.

Naslednje jutro, v četrtek 9. novembra, smo bili navsezgodaj spet v gori. Milan in Franc sta tega dne ostala v dolini po svojih opravkih, z nama je šel gospodar lovske družine Tone Knap, ki je kar dvigal nos in vohljaj za mufloni, ko smo stopili v lovišče. Spet smo se ustavili ob Vernici. Vse okoli nas je bilo tiho in mirno. Na vzhodu se je svetlikala jutranja zarja in iz morja meglic se je pričelo dvigati rdečkasto sonce, ki je najprej pobožalo televizijski stolp in cerkvico vrh Uršlje gore. Razgledovali smo se po bregovih, senožetih in jasah, ki jih je bila to noč močno pobelila slana.

Gospodar Tone Knap je šepetaje povabil lovskega gosta in tiho sta odšla proti travniku za kmetijo, kjer je bil prejšnji dan trop. Njune korake je spremljal pritajen šum od slane zmrzle trave.

Želel sem ostati sam ob Vernici, da jima ne bi delal napote med lovom. Pripravil sem kamero in se razgledoval okoli kmetije z lepimi senožetmi, da bi kaj videl in slikal. Sonce se je naglo dvigalo nad meglenim morjem in njegova prijetna toplota je kmalu pregnala slano v osoje. Iz doline so začeli brneti mopedi. Z njimi se vozijo gozdni delavci v goro. Slišati je bilo tudi

Trofeja – 177 točk

zamolklo brnenje težkega tovarnjaka, ki je prikašljajal po ozki, strmi poti, se ustavil ob skladišču, da ga naložijo s hlodi. V gozdu visoko nad Vernico so zabrnele motorne žage. Ko se je tišina gora umaknila človekovi prisotnosti, je v daljavi jeknil strel. Razlegel se je po prisojnim delu gore in za čas so utihnile tudi motorke. Kazalec na uri je kazal natanko osem. Dvignil sem se s klopce na lesenem hodniku opuščene hiše, se spustil po lesenih stopnicah in odšel v smer, kjer je padel strel. Na majhni poseki nad Vogelnicami sem opazil dve senci; bila sta lovca z uplenjenim muflonom. Ko sem prišel do njiju, je imel muflon v ustih že vejico – zadnji grižljaj. Gospodar Tone Knap pa je pravkar na muflonovi rani orosil drugo vejico s krvjo, jo položil na klobuk in jo z levico ponudil uplenitelju. Ko sta si stisnila desnici, je gostu zaželel – lovski blagor.

Da, bil je res lovski blagor. Izmerili smo strelno razdaljo. Na 212 korakov je bil zadet natanko v srce in po štirih skokih je obležal. Bil je krepak oven z močnimi rogovoma. Dolga sta po 77 cm in obseg vsakega na korenu je 26,7 centimetra. Trofeji so prisodili 177 točk.

Drugi dan lova je bil tako očarljivo in nepozabno lep, da se nam ni dalo z gore. Odpravili smo se na sam vrh Uršlje gore (1696 m). Ko je naš opel pridihal pod vrh, nas je tam pričakal še en trop muflonov, in kmalu zatem nas je preletela še jata sedmih ruševcev. Ob spomeniku koroškemu borcem generala Maistra, ki so tu padli ob koncu prve svetovne vojne za slovensko zemljo, smo se poklonili njihovemu spominu. Pri televizij-skem stolpu smo se srečali s tovariši, ki so tu zaposleni in delajo za RTV Ljubljana. Med drugim so nam vneto pripovedovali o gamsih, ki se redno vsak dan pasejo po travah med redkim grmičjem okoli

Mufloni na travniku za Vernico

Foto T. Ožbolt

njihovega in planinskega doma ter znamenite cerkvice sv. Uršule, pokrite s škodlami.

Lovci LD Podgora pa so nam veliko pripovedovali o svojih izkušnjah z mufloni. Pohvalili so se z doseženimi uspehi. Pred sedmimi leti so naselili v lovišče enajst muflonov, tri ovne in osem ovc, sedaj pa imajo že stalež okoli sto živali. Nekatere ovce poležejo kar dvakrat na leto in po dva mladiča.

Gojitev muflonov prištevajo predvsem h komercialnemu lovu in doslej so odstrelili že štirinajst živali. Toda števila nimajo namena povečevati, ker bi se s tem povečala škoda na poljščinah in zmanjšal bi se stalež druge divjadi, predvsem gamsov. Mufloni so sicer lepe in skromne živali, toda na Uršlji gori se ne bi mogli obdržati brez izdatnega zimskega krmljenja.

Lovčeva hči

Tone Svetina – ilustriral Štefan Planinc

XVII.

Kakor bi v mrzlo ječo posijalo sonce, tako se je Boštjan razveselil, ko se je pod steno oglasil pasji lajež.

»Volkun, Volkun, Volkun!« je poklical.

Ko je pes zaslišal gospodarjev glas, je močnejše in veselo zalajal. Zaganjal se je v peč in si pomagal s tacami, toda do Boštjana ni mogel. Zato je v onemogli jezi cvilil in grčal nad skalovjem, ki ga je odbijalo. Tekal je pod pečmi in iskal pot do Boštjana. Toda zaman. Ko je Volkun pod steno utihnil, je Boštjan vedel, da gre po ljudi na planino.

Zvezde na nebu so že obledele in Veliki medved, ki je bil zvečer nad škrbino, se je skril za gore. Tedaj je Boštjan iz daljave zaslišal ljudi in spet je zaklical:

»Na-po-moč!«

Ni minilo dolgo in pod steno se je oglasilo:

»Oheeeeeeej, Booštjaaan! Kjeeee siiiii? Kaaaj je s teeboo!«

Bil je črednik Matija in z njim skupina pastirjev. Kmalu sta se sporazumela. Pastirji so se vrnili na polico, po kateri je priplezal tudi Boštjan.

Ko je vzhajalo sonce, so nesli težko poškodovanega Boštjana na planino.

Neuspeli pogon v Zelenih rebrih je Goldschmieda silno razhudil, še posebno pa se je jezil zaradi tega, ker je bil njegov gost von Ulbricht neverjetno nevoljen. Vpila sta na Jozlja, ki si ni znal pomagati. Toliko jih je slišal kot še nikoli v dolgoletnem službovanju, čeprav je bil Goldschmied večkrat zelo pust. Jezilo ga je predvsem to, ker niso vedeli, kdo je divjad prepodil. »Kdo je vendar gospodar v lovišču?« je kričal nad starim lovцем. Na vso jezo so se gostje zvečer napili in Goldschmied in von Ulbricht sta razbijala kozarce, se bratila in zateglo pela.

Odločili so se za drugi pogon. V Macesnovce so se namenili. Kraj je bil slikovito, strmo, razdrapano pečevje, poraslo z macesni in rušjem, prepleteno z zelenimi vesmi. Pravo gamsje domovanje!

Navsezgodaj so lovci z gonjači krenili navkreber. Ko so zagledali nekaj tropov, se je lahkonogi Zatiirnek obregnil ob Jozlja:

»Kaj si pa tako slabe volje? Kakor bi ti puta kruh snedla! Danes vam jih priženem, pa tudi če jih iz tal izkopljem!«

»Saj jih ne bo treba iz tal izkopati, saj jih vidiš!«

»No, važno je, da ne boš tepen,« ga je spet podražil Zatiirnek, ki je dobro poznal dogodek, kako je nekoč von Ulbricht premahal lovca. Preden so se razdelili, je Jozelj potegnil iz torbe steklenico žganjice.

»Na, Zatiirnek, da se ti v pečeh ne bo vrtelo!«

Zatiirneku so se oči zasmejale, udaril je z gorsko palico ob kamen, si popravil brke, vzel steklenico in večkrat globoko nagnil.

Na razpotju so vzeli lovci vsak svojega gosta, Zatiirnek pa je šel z gonjači.

Jozelj je šel z Goldschmiedom. Dobro sta se zasopla, preden sta prišla skozi Zatrepo po poševni grapi na žmulo, poraslo z macesni. Tu se jima je odprl krasen razgled.

Žmula, ki je segala v sredino pečevja, je zapirala trojno križišče. Gamsi so morali mimo.

Še preden se je pogon pričel, sta desno, kjer je stal von Ulbricht, počila dva strela. Pod žmulo se je jadno umikal tropič gamsov.

Zakupnik je postal dobre volje, obetal se je dober lov.

Gamsi so gonjače kmalu začutili. Pred njimi so se umikali z rebra na reber, s čeri na čer. S piskanjem so opozarjali na nevarnost. Najprej je streljal debeli trgovec, potem pa je pokalo na vseh stojiščih.

Tedaj se je po ozkih policah zibaje se nad prepadi pojavil lahkonogi Zatiirnek. Malo ga je čutil, pa se je prestopal v skali še bolj lahkonogo. Nekajkrat je prišel v slepo polico, pa se je kakor običajno spustil po gorski palici na drugo. Ta-ta-ta-ta-ta-ta-ta je vpil v kratkih presledkih kakor jesihar.

Dva tropa okoli trideset gamsov je pognal proti Goldschmiedu. Pritisnil jih je v Slepo porto, kjer je vodila pot proti stojišču na žmuli. Še nekaj trenutkov in že so se pokazali.

Prva je tekla koza vodnica. Goldschmied je dobro pomeril. Po strelu se je zavalila čez peč. Kozliček, ki je gledal za materjo, je ustavil gamse, ki jih je potiskal pijani Zatiirnek. Goldschmied je užgal po mladiču in zgrešil, s tretjim strelom pa je tudi njega zrušil čez peč. Potem so gamsi slepo pritisnili v smrt. Goldschmieda je prevzela morilska strast. Strel za strelom je sekal v ozračje, da je smrtonosno hahlanje ječalo ob stenah.

Jozelj, ki je komaj sproti basal puške, je bil slabe volje. Staremu lovcu so se smilili kozlički in mladi kozli, ki so padali prek peči. Poznal je svojega gospodarja in njegovo kruto naravo. »Če je to lovsko?« je včasih premišljeval. »Saj tudi drugi ljubijo lov, pa ne love v pogonih! Ustreliti gamsa na zalazu, v snegu, to je moško dejanje! Pa kaj hočeš! Če ti ni kaj prav, si

na cesti. Do zadnjega bo pomlatil, hudič! Kako to, da se danes ne obrnejo?« se je čudil zbeganim živalim. Ko pa je med streli zaslišal Zatiirnika, mu je bilo vse jasno: ne glede na nevarnost se je podal predaleč za gamsi.

»To ga bo neslo, če se trop obrne!« In res! Nazadnje so zbegane živali le spoznale, od kod prihaja smrt in se obrnile.

Zatiirnek, ki je bil na ozki polici, po kateri so se gamsi, kadar so se obrnili, umaknili v peči, se je nenadoma znašel pred tropom. Pred seboj je zagledal orjaškega kozla, ki se je z divjo silo pognal proti njemu. Dedec je vedel, da gamsov ne bo več obrnil. Mraz ga je spreletel. Še nekaj sekund in kozel ga bo zrušil v prepad! Polica je bila tako ozka, da se ni mogel umakniti. Zato se je bliskovito sklonil in zleknil. Klobuk z gamsovim čopom je odletel v prepad, palica je zaropotala za njim in že je orjaški gams prhnil prek njega. Za njim je zdrvel drugi, tretji, četrti in še in še, ves trop, ki so ga obrnili Goldschmiedovi streli.

Pogon je bil končan. Lovci in gonjači so vlečali ubite živali k poti. Vse se je zbralo. Položili so plen. Goldschmidt je vse čestitalo. Šest gamsov je bil pomlatil, toda le enega kozla. Tudi von Ulbricht, Herman in trgovec so bili zadovoljni.

Zadovoljna pa ni bila Minka. Ko je zagledala mrtve živali, se ji je ob pogledu na kozličke stisnilo srce.

Lovci so živali naložili na voz in krenili. Na ovinku, kjer se stekata poti z Ostrega vrha in globeli, so dohiteli gručo ljudi in voz, na katerem je ležal človek z obvezano glavo.

Jozelj je prepoznal Suhadolca, črednika Matijo in Neka, ki so sedeli ob voliču, se menili in počivali. Ko so zagledali lovce, so zapeljali voz na kraj in naredili prostor.

Ko so se lovci približali, so vsi trije vstali in zvedavo ogledovali plen. Neku so se zavistno, sovražno in pomilovalno zasvetile oči:

»Poglejte, kaj dela gospoda!«

V košu, postlanem s slamo, je ležal Boštjan. Ko je šel voz mimo, je s težavo dvignil glavo in se zaničljivo obregnil:

»Nič ne pomaga, Nek! Kar niso pobili danes, bodo pobili jutri!«

Matija pa je odvrnil:

»Nič ne maraj, Boštjan! Mlatili bodo, dokler bodo!«

Za vozom so prišli gostje. Ustavili so se ob voziču in povpraševali, kaj se je zgodilo s človekom. Namesto Boštjana je odgovoril Matija:

»Pobegle ovce sva iskala, pa je opledel čez peči. Že nekaj dni je tega.«

Goldschmied in von Ulbricht sta zvedavo ogledovala fanta v košu. Goldschmied je stopil k Jozlju in ga vprašal:

»Kdo je in kaj je z njim?«

»To je Boštjan, rajnkega Vršnika sin. Ali se spominjate divjega lovca, ki je izginil v našem revirju tisto leto, ko sem jaz nastopil pri vas službo?«

»A tako?«

Na zakupnikovem obrazu se je pokazalo neprijetno presenečenje. Stopil je h košu in se ozrl v Boštjana. Dolgo ga je gledal. Iz pozabljenja je kopal poznani obraz.

Ko se je srečal z Boštjanovim pogledom, je oba pretreslo. V oholem gospodu je zatrepetalo. Neizmerna mržnja, hlad in jeklena ravnodušnost, ki so sijali fantu iz oči, so ga še bolj vznemirili.

Herman in Minka, ki sta zaostala, sta se radovedno prerinila skozi gručo. Ko je Minka zagledala Boštjana, jo je pretreslo od nog do glave. Boštjanov pogled jo je premeril očitajoče in zaničljivo. Sram in grenkoben kes sta jo obšla. Zbolel jo je prezirljiv in poniževalni pogled. Občutek krivde jo je pritisnil k tlom.

»Vse je moral videti, prej v planini

Pijača in strast sta mu vzela vso razsodnost

in sedaj na sedlu!« Mislila je, da ji bo postalo slabo.

Herman je radovedno gledal Boštjana, ki ga ni poznal. Presenetilo ga je, ker ga je prebodel z očmi, polnimi sovraštva in hladnega prezira.

Obrnil se je k Minki in jo vprašal:

»Kdo je?«

Minka se je umaknila iz gruč. Ko je prišel za njo, mu je dejala:

»To je Boštjan, saj smo že govorili o njem.« Glas se ji je tresel in bila je tako blede, da se je Herman spet začudil.

Potem se mu je posvetilo, zakaj so se mu te oči zdele tako znane.

Obraz v oknu, sled v pečevju, samotni strelec, privid z gamsom! Kaj ga je prikovalo na voz? Kje je padel? Sivih, hladnih oči, ki niso govorile nič dobrega, se je zbal. Šele sedaj je zasluhlil, v kako nevarno pustolovščino se je bil zapletel z lovčevo hčerjo. Pastirjeve oči so obtoževale, obetale maščevanje.

Jozelj je opazil napetost in se brž znašel:

»Pozdravljeni možje! Dobro vozite,« je dejal in krenil, Boštjanu pa je že od daleč zavpil: »Boštjan, v kratkem se pozdravi, ovce pa pusti v peceh!« Boštjan je začutil dobrohoten glas.

Lovci so krenili za vozom, ki je drdral že daleč pred njimi. Minka bi rada še enkrat pogledala Boštjana, pa ni mogla. Čutila je, da je kriva. Najraje bi umrla.

Dan po pogonu se je gosposka družba spet zabavala. Pili so pozno v noč. Tudi Herman se je opil. Minka je v pijanih gospodih opazila iste živalske lastnosti kot v fantih, ki so v gostilni napadli Boštjana. Do vseh je začutila odpor.

Ko jih ni mogla več prenašati, je dejala materi, da je bolna in odšla je v svojo kamrico. Legla je razočarana in potrta.

Kmalu pa so zaškripale stopnice. Odprla so se vrata in vstopil je Herman.

»Minka, kje si?«

Stopil je proti njej in jo prijel za roke.

»Saj boš moja, Minka?«

V temi so se mu oči zalesketale kakor bolnemu lisjaku. Tresel se je in smrdel po vinu.

»Pusti me, Herman, bolna sem!«

Herman pa jo je krepko objel in začela sta se ruvati.

»Ne bom! Pusti me!«

Herman je jezno govoril skozi zobe:

»Nič ne maraj, mačkica, te bom že ukrotil!«

Minka je odpor, ki se je na tihem zbiral v njej že od prvega dne, ko sta se srečala, narasel do vrhunca.

»Dovolj globoko sem padla! Ne!« je zahropila, se besno trgala iz objema in se branila vsiljivih poljubov.

Ko se mu je iztrgala, je planila k vratom, toda spet jo je ujel in se je znova oklenil.

»Ne boš mi ušla, golobičica!«

»Kričala bom!«

»Kriči, sama si me zvabila!«

»Pusti me!«

»Ne pustim te, moja boš, Minka!« Pijača in strast, ki se je v njem razplamtela, sta mu vzela vso razsodnost, dekletov odpor pa ga je raztogotil in še bolj podžgal.

»Ne maram te!« In Minka ga je z vso silo treščila od sebe, da je odletel v vrata. Obupno je kriknila, da je odmevalo po vsej hiši.

Gostje so se spogledali in vstali. Neža je kot iz uma zgrabila za svetilko in hitela po stopnicah, za njo pa Goldschmied in ostali gostje.

Po lovskem svetu

Gozdne kure na Finskem in Danskem

Od leta 1962 dobe lovci na Finskem vsako poletje precej pred pričetkom lova pregled o staležu te divjadi. Ob tem času nekaj tisoč lovcev prečeše stanišča, kjer se drži mnogo te kurjadi in jo preštejejo, kar se je pokaže. Te podatke obdelajo specializirani biologi za divjad v Helsinkih in potem dajo lovskim oblastem ustrezna navodila za odstrel. V avgustu npr. je taka »inventura« pokazala, da je bilo v vsej deželi le srednje veliko do malo te divjadi. Upadanje staleža divjega petelina, ki se je začelo l. 1967, se žal nadaljuje. Stalež ruševca se od l. 1970 ne spreminja. Jerebi in snežne barske jerebice se množe. Poprečno na kvadratni kilometer so v deželi našli divje velike kurjadi 6,8, ruševcev 11, jerebov 8,4 in snežnih barskih jerebic 2,4. Delež mladičev pri divjem petelinu in ruševcu je znašal 59 %, pri jerebu 65 %, pri snežni barski jerebici 67 %. Pri divjem petelinu je bilo 61 % kokoši, pri ruševcu 55 %; 54 % kokoši divjega petelina in ruševca je vodilo kebkčke. V letu 1970/71 so uplenili 19 423 vel. kurjadi, 54 536 ruševcev, 28 188 jerebov in 53 936 snežnih barskih jerebic.

Na Danskem je vel. divja kurjad

Vdrli so v kamrico. Svečava je obšla prestrašeno Minko z razpuščenimi lasmi in Hermana, ki se je pravkar pobiral izza vrat.

Vsem je bilo jasno, kaj se je zgodilo. Gostje so vzdignili Hermana in ga spravili v lovsko sobo, mati pa je poskrbela za hčer.

(Se nadaljuje)

zginila že v mlajši kameni dobi. Navzlic mnogim dragim in nekatrim velikopoteznim poskusom se ni posrečilo te divjadi znova zarediti. Tudi nasaditev mnogih grmov brusnic za izboljšanje prehrane je ni zadržalo. Od poslednjega izpusta l. 1922, kar 28 kljunov s Švedske, so l. 1927 opazili še dve gnezdi kebkčkov, toda po letu 1930 ni bilo videti nobenega kljuna te kurjadi. Najbolj se je bila posrečila naselitev leta 1914 v državnih gozdovih, ko so hkrati izpustili 34 kljunov pod strogo kontrolo in varstvom ter ob zatiranju vsega s krivim kljunom in kremplji. Že leto za tem so mnoge kokoši izpeljale kebkčke, da so dorasli. Dve leti za tem so opazovali na rastiščih pravo rastenje s številnimi petelini. Dozdevno so potem gozdna dela pregnala kurjad (ni bilo več starega drevja, močna pogozdovanja ipd.), ker se je od leta 1925 do 1935 ta divjad pokazala povsod v okolici v državnih gozdih. Toda tam so slabo ravnali z njo. Zadnjega petelina v naselitvenem okolišju so videli l. 1940, potem je bilo vsega konec.

Po W. und H. 6, 1973 –
F. Marx – M. Š.

Lovski oprtnik

Na Jezerskem padel medved mimo sklepa občnega zbora LZS

Ko sem v dnevniku Delo od 6. julija t. l. videl fotografijo lovca Petra Zaplotnika z Jezerskega z uplenjenim medvedom, sem začuden ostermel. Vprašal sem se, ali ta lovec pozna sklep občnega zbora LZS, objavljen v Lovcu št. 12/73, s katerim je odstrel medveda dovoljen od 1. oktobra do 30. aprila. Ali pa ta sklep pozna, a ga ni hotel upoštevati?

Sklepi občnega zbora LZS so vendar obvezni za vse lovce in lovske organizacije v Sloveniji. Dr. S. Z. je v Lovcu št. 2/72 pojasnil, da so sklepi občnega zbora LZS veljavni, ker so jih sprejeli izvoljeni opolnomočeni delegati lovske organizacije. Področne LZ in lovske družine ne morejo več sklepati, če jih bodo izpolnjevale ali ne. Sicer je pa tudi občni zbor gorenjske LZ (Lovec št. 2/73) povsem soglašal s sklepi občnega zbora LZS. Področne LZ in lovske družine zaščito kake divjadi lahko samo povečajo, ne pa zmanjšajo.

Za odstrel medveda pa bi bilo potrebno tudi dovoljenje republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo. Toda, ne verjamem, da bi sekretariat dovolil odstrel v času, ko so ga lovci sami zaščitili – edino v res izjemnih okoliščinah.

LD Jezersko torej ni mogla imeti planiranega medveda za odstrel.

Na Jezerskem se je letos julija ponovilo isto, kar se je zgodilo lani – prav tako julija – v lovišču LD Kropa. Lovec gre na srnjaka, z visoke preže zagleda medveda (začnejo se mu tresti hlače, saj medved lahko spleza na prežo!) in v »samoobrambi« poči kosmatinca »klateža - mesarja - roparja«. Potem pa slike v časopisih in celo na televiziji! Vsi predstavljajo junaka-lovca in

njegov plen, brez kakršne koli pripombe o lovčevi krivdi, nepravilnem ravnanju ipd. Na ta način se javnost seveda opredeljuje proti medvedom, medtem ko imamo vsi polna usta besed o varstvu narave in redkih divjih živalih, ki jim civilizacija oži življenjski prostor. Ali smo pozabili, da med te živali spada v prvi vrsti medved? Še posebno pa berejo in gledajo to lovci pa si nekateri mislijo: »Če ne velja sklep občnega zbora LZS o zaščiti medveda, tudi ne velja o zaščiti orla, divjega petelina, rac itd.«

Zato bi morali biti lovci za takšne prekrške občutno kaznovani. Gospodarska komisija LZS je v Lovcu št. 11-1973, na strani 335, navedla primer, da je bil lovec na Idrijskem, ki je uplenil medveda v nelovnem času, izključen iz LD.

Anton Zidar,
LD Banja Loka

Srnica o sebi

Bila sem še majhna, nekaj dni stara, ko se mamica ni več vrnila. Morda ji je vzel življenje divji lovec ali krvolčni potepuški pes? Kajti če bi jo samo kdo pregnal, bi jo njena materska skrb gotovo pripeljala spet nazaj k meni – njenemu otroku. Dolgo sem ležala v travi in čakala, da bi se mamica vrnila in me nasitila s sladkim mlekom. A nje ni bilo od nikoder. Vedno huje sem bila lačna, zato sem začela jokati. Vekala sem tako glasno, da so me slišali v hiši na robu gozda.

Gospodinja sem se zasmilila. Naročila je, da so me prinesli v hišo in me potolažili z mlekom. Ker sem bila brez mame, so me po dogovoru z lovci obdržali pri hiši. Tam sem živela v velikem zadovoljstvu ob obilni hrani in ljubezni vse družine. Krstili so me za »Bebo« in dobila sem lepo rdečo pentljo okrog vratu. To zato, da je vsakdo lahko že od daleč spoznal udomačeno srnico, kajti kasneje sem hodila na sprehode na polje in v gozd, kakor daleč sem hotela. Navadila sem se tudi tujih ljudi in niti lovcev se nisem bala,

ker mi nihče ni storil nič žalega.

Tudi v jeseni, ko so se začeli lovi, me ni bilo strah pušk in pokanja, saj vame ni nihče pomeril. Moja rdeča pentlja je bila moj potni list, moja zaščita.

Prišel pa je december in z njim Silvestrovo, ta žalostni zadnji dan mojega življenja. Skoraj vsa divjad se ta dan brezskrbno sprehaja, saj se ljudje pripravljajo na prihod novega leta. Tudi moja gospodinja in sploh vsa družina tega dne zame ni imela časa, pripravljali so se na praznovanje. Pomivali so, čistili, pekli in cvrli. Šla sem na sprehod, da jim ne bi bila v hiši in na dvorišču v napoto. Nisem šla daleč, toda že čez mejo lovišča LD Sladki vrh. Kakor že tolikokrat tudi tokrat začutim v bližini človeka-lovca. Ko ga zagledam, se kmalu ojunam in mu grem naproti. Iz oči v oči sva se gledala. Ko se mu približam na kakih 15 metrov, morda malo več, morda malo manj, vzdigne puško, pomeri in že začutim strašen udarec v srce.

Kaj naj to pomeni? Zakaj mi teče kri, zakaj padam in

zgubljam zavest? Vidim gospodarja in gospodinja, kako mi hitita naproti, na pomoč. Že se sklanjata ob meni in iz oči jima vro solze. Na glavi čutim njuno božajočo dlan.

»Človek, kaj si vendar storil! Zakaj si nam ubil našo Bebo? Saj si vendar videl njeno rdečo pentljo! Namesto praznovanja si nam pripravil pogreb, pogreb našega dragega člana družine!«

Ko je gospodinja pritiskala mojo glavo na svoje prsi, sem čutila, kako ljubeče ji utripa njeno srce, kakor da se poslavlja od lastnega otroka...

Beba iz Sladkega vrha –
J. N.

Lovci v belem

Kaj naj rečem drugega kot smola!

Komaj v drugo sem se podala na sneg, je bilo že konec smučanja. Nerođen padec, kompliciran zlom gležnja, poležavanje v bolnišnici in doma; to so bili rezultati namesto sonca, užitka in re-

Pokojni Vinko Udovič, LD Storžič, prijatelj divjadi

Na klic – lb

Foto A. Koser

kreacije na belih poljanah v letošnji prelepi zimi.

No, kljub poškodbam in večkratnemu popravljanju bivanja v bolnišnici le ni bilo dolgočasno. Poleg sorodnih duš pacientov sem spoznala tudi dva člana zelene bratovščine. Joj, kakšno naključje! Trije sosede, trije mejaši: Rakičan dr. Vavken, Tomišljan mavčar Rudi in jaz Ižanka. Takšna srečanja in spoznanja, mislim, da so bolj redka. Ostala nam bodo v nepozabnem spominu. Kar dobro smo se spopadli – namreč besedno, je pa to lovsko navada.

Bilo je v operacijski sobi. Sem so me pripeljali, da mi poravnajo, popravijo kost. Doktor se je med pripravami premislil in z Rudijem sta pričela delati, ne da bi mi dala narkozo. Da bi me premotila, sta pogovor obrnila na lov: na gamse, jelene, medveda itd., kdo jih ima več, kdo hodi na sosedovo streljati in podobno. V svoje dobro in naših nisem ostala nič dolžna, uporabila sem celo besedo »raubšic« in »mrhar« (takrat sem se spomnila lova na veliko divjad na Krimu, ko je mimo mene iz sosednjega lovišča pes prignal obstreljenega jelenčka). To vam je bil pogovor, in na kakšnem mestu!

Čudno, kako smo bili vsi razpoloženi.

Pozneje je sledil še en zdravniški poseg. Takrat sem bila pod narkozo. Upam, da jima nisem pripovedovala pravljic?! Vse pa se je končno in – glavno – dobro izteklo. Saj pravim, če delajo strokovnjaki, povrh pa še lovci, potem je uspeh zagotovljen!

Hvala vama in na svidenje na meji lovišč!

Lučka Kokalj

Ukradeni srnjak

Ko se je Mirko Kovač, član LD Boštanj, neke sobote junija 1970 odpravil na lov na srnjaka, so črni oblaki obetali slabo vreme. Zavil je z asfalta na stransko pot in privozil v Novigrad, potlej pa se pognal po zavitem kolovozu proti Nernicam. Pa je hitel zaman. Na dolgo se je zablistalo in zagrmelo, sunek mrzlega vetra je že hušnil in črni oblaki so posiveli. Pognal je do najbližje kmetije, kjer je prestal hudo uro.

Kmalu za dežjem se je pokazalo sonce, kot naročeno za čakanje srnjaka. Mirko se je plazil ob grmovju proti čakališču, ko je zašumelo

listje pred njim. Postal je pozoren. Pa vendar ne, da bi imel danes tekmeča! Kdo bi neki bil? Divji lovec? Ne boš me prehitel, si je mislil in trdneje poprijel puško. A glej, za grmom je stal srnjak. Mirka je oblila kurja polt. Komaj je obvladal lovsko strast, da je premislil, če je za odstrel. Previdno je dvignil puško, srnjak pa je planil kot strela ter ga nadrl s svojim »bav, bav, ba, ba, ba«.

Potem je Mirko s pospešenim korakom odhitel do čakališča ob poseki. Lističi so komaj slišno opozarjali na svojo prisotnost, nekajkrat se je oglasila hripava šoja, sicer pa je vladala tišina. Lovec je slutil srnjakovo bližino in ugibal, od kod prihaja. S pobožno željo, da bi mu ga Diana kolikor mogoče lepo privedla pred cev, je mirno čakal. Kmalu ga je zagledal na gornjem robu poseke. Bilo je že rahlo mrčno.

Ocenil ga je, se odločil in pomeril. Srnjak je po strelu odskočil proti gozdu. Mirko je nekaj časa počakal, nato pa se napotil za njim, saj ga je videl, kako se je vlekel v dolino proti Železnikove mu posestvu. Ko je prišel na mesto, kjer naj bi bil plen, srnjaka ni bilo. »Začutil me je in izginil,« si je mislil Mirko, zrl v goščo in stiskal puško. Očital si je, da je prehitro šel za njim in na tistem že požiral trpke zbadljivke gospodarja Nestla. Nato se je pomiril in šel na kraj, kjer je srnjak ležal. Našel je kri, velike temno rdeče kaplje, znanilke bližnje smrti. Mirka pa je prehitela noč, zato je za tisti večer opustil iskanje. Drugi dan zgodaj zjutraj sta ga šla iskat skupaj z ženo.

»Kri sem sledil vse do Železnikovega poslopja. Z ženo sva se takoj podala h kmetu in zahtevala srnjaka. Kmet je končno le priznal, da so našli srnjaka in mi izročil še krvavo trofejo. Od »zakopane« srnjaka smo našli le drobce, mesa pa ni bilo nikjer. Zadeva se je končala pri sodniku za prekrške. Poleg drugih trofej pa mi lovsko sobo krasijo tudi rogove ukradenega srnjaka,« je Mirko končal svoje pripovedovanje.

K. Pevec

Vprašanja – odgovori

Lov v mejnem pasu

Nekaj lovskih družin in posameznikov se je obrnilo na naše uredništvo z vprašanjem, kako je z lovom v mejnem pasu po sprejetju novega zakona o prehajanju čez državno mejo in gibanju v mejnem pasu. Upamo, da bo zadovoljil sestavek, ki je sicer namenjen le lovu v mejnem pasu Gorenjske.

Lovske družine iz drugih predelov Slovenije (ne samo Gorenjske), katerih lovišča so ob državni meji, pa naj se seznaniijo z zadevnimi predpisi tudi neposredno iz številke Uradnega lista SFRJ, citiranih v spodnjem sestavku oz. odgovoru.

Uredništvo

Dne 8. 2. 1973 je bil sprejet nov zakon o prehajanju čez državno mejo in gibanju v mejnem pasu (Ur. list SFRJ, št. 6/73), ki se bistveno ne razlikuje od prejšnjega (Ur. list SFRJ, št. 54/65 in 10/69). Mejni pas obsega del ozemlja Jugoslavije, praviloma v globino 100 m vzdolž mejne črte. Če pa terja obramba države, varnost meje ali varovanje javnega reda, lahko zvezni izvršni svet na predlog zveznega sekretariata za notranje zadeve oz. na predlog državnega sekretarja za narodno obrambo določi, da sega mejni pas na posameznih delih ozemlja v globino tudi nad 100 m. Na osnovi tega je ZIS sprejel odlok o razširjenem mejnem pasu na posameznih delih državne meje (Ur. list SFRJ, št. 33, od 14. 6. 1973) in sicer:

Od Rink – kota 2429 po planinski stezi do Žrela, nato po desni strani doline Ravenske Podkočne pod vznožjem Bab, Golega vrha in Malinška. Na sedlu pod Malinškom pa se zoži v 100 m mejni pas, ki poteka do Rakeža. Od Rakeža po vojaški cesti do karavle Ankova planina. Po stezi 300 m seve-

rozahodno od Žarka do domačije Murn, po podnožju Virnikovega Grintavca do Virnikove planine – kota 1337, ki se približa meji na 100 m in gre do Pečavnika – kota 1640.

Od Pečavnika, t. j. od kote 1640 pa 750 m jugozahodno do Plešivca – trigonometer 1800, preko Dolgih njiv – kota 1369, od tam pa po stezi do Strug – trigonometer 1555, preko Pungarta, Šije, llovice do Podkoša – kota 1588, izvzemši koto 1080, nad Jurjem kota 1286 in 1186, t. j. po stezi pod Koroško od Jurja do Sv. Ane, 50 m vzhodno od starega mejnega prehoda Ljubelj gre spet v 100 m mejni pas do kote 1370. Od kote 1370 cela Ljubelščica do kote 1704 (iz razširjenega mejnega pasu je izvzeta Zelenica). Od Zelenice po stezi pod Visoko vrtačo preko planine Šija, 200 m severozahodno od kote 1799, po stezi pod Belščico, južno od kote 1838 do Stola.

Od Stola po stezi na Valvarzovo kočo kota 1180, od tam pa po stezi do Lipove planine 300 m severovzhodno od kote 1308, nato po stezi pod Belščico in Medjim dolom, do izvira reke Javornik pod Pustim rovtom kota 1424. Severno od Savskih jam pod Golico kota 1461, pod Klekom kota 1606, pod Roško in Kruškim vrhom, do kote 1501 pod Dovško Babo kota 1156, po stezi do Podkurjeki kota 1380, po stezi do planine Belščica kota 1301, nato po stezi pod Kepo in Jepco do pod Črnega vrha kota 1755, od tam pa pod Muznovcem in Lepim vrhom po stezi kota 1328 in 1510, nato na Borovje kota 1611, od tam po stezi nad naseljem "Srednji vrh kota 1357, po stezi pod

Vaško kota 1241, nad Srnjakom pod Visoko Bavho in Kamnitim vrhom do kote 1206, 200 m vzhodno od mejnega prehoda Podkoren – kota 1073, se zoži v 100 m mejni pas, ki poteka do Tromeje. Od Tromeje po stezi do mejnega prehoda Rateče. Od mejnega prehoda Rateče po stezi do Belega potoka na koto 1512, do Glave kota 1355, nato po stezi pod Poncami in Vratci do izvira Nadiže, od tam po stezi do Sp. Kotove pod Mangartom kota 1124.

Po določilih 36. čl. citiranega zakona, mora imeti jugoslovanski državljani za gibanje in muditev v mejnem pasu predpisano veljavno dovoljenje in se mora prej priglasiti najbližji mejni vojaški enoti. Po določilih 37. čl. istega zakona smejo loviti v mejnem pasu jugoslovanski državljani samo podnevi in sicer: januarja, februarja, oktobra, novembra in decembra, od 7. ure do 16. ure. V marcu, aprilu in septembru pa od 6. do 18. ure. V maju, juniju, juliju in avgustu pa od 4. do 20. ure. Glede tega se je ustalilo neko nepisano pravilo in pravimo, da se sme loviti v mejnem pasu od sončnega vzhoda do sončnega zahoda. Čl. 38 pa določa, da se mora vsak, kdor se giblje ali mudi v mejnem pasu, ravnati po določbah mednarodnih in meddržavnih pogodb, ki urejajo režim na meji.

Čl. 70 pa določa, da se z denarno kaznijo do 500 din ali z zaporem do 20 dni kaznuje za prekršek tisti, ki se ob prihodu v mejni pas ne priglasí mejni vojaški enoti (36. čl.).

Po 32. in 36. čl. citiranega zakona tujim državljanom ni dovoljen lov v mejnem pasu in tudi ne morejo dobiti za to dovoljenja.

Menim, da je v interesu vsakega lovca, da se pred odhodom na lov v mejni pas priglasí najbližji mejni vojaški enoti. S tem se izogne kazenskimi sankcijam in tudi vznemirjanju na lovu s strani vojaške patrulje. V času, ko se lovec mudi na lovu, vojaške patrulje skoraj gotovo ne bo v določeni predel. S tem je pa oboroženemu lovcu zaupana velika odgovornost, da hkrati posredno na

Niso kunci, ampak mladi poljski zajci

Foto L. Pavlin

določenem sektorju tudi on pomaga čuvati našo mejo. Tega zaupanja seveda nikakor ne sme izkoristiti, ker se mu v takem primeru tudi dovoljenje za vstop v obmejni pas po 40. čl. citiranega zakona odvzame.

Tone Gustinčič

Mladi pišejo

Gnezdo divjih kuncev

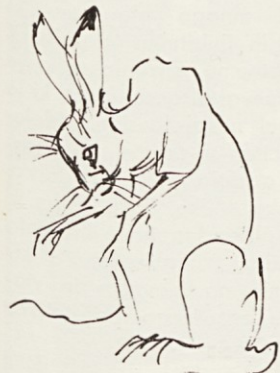
Lani v počitnicah sem bila na obisku v Ameriki, v North Chicagu. Daleč naokoli hiše, kjer sem stanovala, ni gozda, vendar so vsepovsod divji kunci. Potikajo se tudi po vrtovih in delajo škodo.

Nekega popoldneva sem se odločila, da prekopljem mali vrt za hišo. Pripravila sem orodje in začela z delom. Zdelo se mi je, da gre lo-

pata kar sama v zemljo. Ko sem že prekopala polovico vrtička in zopet potisnila lopato v zemljo, je pod menoj nekaj zacvililo. Previdno sem z roko odbrskala kupček prsti in odkrila lepo urejeno gnezdo v zemlji. V njem so bili domačim zajčkom podobni mladi divji kunci. Zaccivilil je tisti, ki sem ga zadela z lopato. Tako je bil ranjen, da sem ga morala pokončati.

Premišljevala sem, kaj naj naredim. Tako nisem mogla pustiti niti zajčkov niti vrta. Domislila sem si in odnesla gnezdo z mladiči vred za živo mejo in jim tam uredila domek približno tako, kakor so ga imeli prej na vrtu. Odhitela sem zopet na delo. Komaj sem prišla za lopato, že sem zagledala zajkljo. Ni se me kaj dosti bala. Žalostno je gledala po vrtu in brskala, kjer je bilo prej gnezdo. Tedaj je bilo tudi meni hudo. Nisem vedela, kako naj ji pokažem, kje so njeni mladički. Skušala sem jo ujeti, a je pobegnila na sosedov vrt.

Drugo jutro sem šla pogledat, kako je z mladimi kuncí, vendar jih nisem več našla. Stara jih je odnesla drugam, da bi bili varni pred

»Fuj, tam je miška, ne divjad!«

Foto Marijana Cvenkel

mačkami in drugimi sovražniki.

Nikdar prej nisem videla stare. Ko pa se je to zgodilo, je več dni zapored prišla na naš vrt, se ozirala naokrog in brskala, kakor da bi iskala svojega mrtvega mladiča.

Mirica Slabe,
Podlipa pri Vrhniki

Moj prvi lov

Z bratom sva stopila v mrzlo jutro. Objel me je val svežega zraka. Brez besed sva šla drug za drugim, da ne bi motila jutranje spokojnosti. Na bratovi rami je nemo visela puška, za pasom so se mu svetlikali naboji. Bila sem ponosna, vesela. Nikoli si nisem upala niti pomisliti, da bom šla kdaj na lov. Vsem se je zdelo smešno, sramotno, če bi šla ženska na lov. »To je za moške,« bi mi rekla mama. Toda brat me je razumel.

Steza naju je privedla do gozda. Bogate krošnje dreves so se stikale nekje visoko pod nebom. Med širokimi debli je tičalo polno skrivnosti. Tišina... kakor v grobu. Nekaj me je stisnilo v grlu, dih mi je zastajal. V prsih mi je burno razbijalo srce. Obšel me je neznan občutek tesnobe.

Drevje se je razredčilo. Pred nama se je razprostirala jasa.

Srnjak! Kako lepa, čudovita žival! Pasel se je sredi visoke trave. Veter nama je bil

naklonjen, da naju žival ni dobila v nos. V mogočem rogovju je njegova lepota dosegla vrhunec.

Brat je tiho snel puško, pomeril in... ustrelil. V daljavi je jeknil jekleni odmev.

Srnjak je padel vznok in negibno obležal. Iz prsi mu je curkoma lila kri, se razlivala po zemlji, oškropila bel marjetični cvet. Kri! Kri!

Kaj je človek, da lahko vzame življenje nedolžnim bitjem? Siva jeklena cev – človekov izum – seje smrt, sovrastvo...

Iznad obzorja je pokukalo sonce. Zlati žarki so se razlili po jasi. Madeži rdeče krvi so se zalesketali kot cekini, me slepili, žgali v oči in segali v dušo, jo trgali na dvoje...

Milena Hostnik,
Kozje

Lovska organizacija

Z občnega zbora LD Slavnika

Šlo je predvsem za sprejem novega poslovnika in izvolitev samoupravnih organov. Poslovník prinaša precej važnih novosti, ki naj bi privedle

družino do večje aktivnosti. Usklajen je s sklepi in priporočili občnega zbora LZS od 20. 1. 1973 in drugo lovsko zakonodajo. Več bo treba tudi napraviti za povečanje lovske etike. Člani se bodo morali skrbno držati poslovnika, v nasprotnem pa bo treba poseči po sankcijah.

Občni zbor se je končno tudi zavzel za večjo zaščito divjih prašičev, kajti tej divjadi na tem področju grozi popolna iztrebitev. Na predlog tovariša Počkaja so bili osvojeni naslednji sklepi oz. priporočila: Ugotoviti dejanski stalež te divjadi v Brkinih, Čičariji in Vremščici. Odstrel divjih prašičev naj bo le 20 % letnega prirastka. Ustanovi naj se skupni fond lovske družin omenjenega območja za plačevanje škode od te divjadi. Nabaviti je treba zaščitna sredstva v večji količini in jih nuditi kmetovalcem. Poskrbeti za krmljenje divjih prašičev bodisi na krmiščih ali pa z obdelavo krmnih njiv, kar bi prišlo v poštev tudi za jelenjad.

Navedene sklepe in priporočila je LD Slavnik posredovala vsem družinam omenjenega bazena.

Žal ni prišlo do sporazuma glede jelenjadi. Še vedno prevladuje zgrešena misel, da je pri nas jelenjad prehodna divjad, nekaj neobdobja, ki ga moramo iztrebiti. Predlagali so razsodbo strokovne komisije.

Dejstvo pa je, da se je jelenjad pri nas naselila že pred 30 leti, se pri nas plodila in številčno krepila, le prekomeren odstrel je vzrok sorazmerno majhnemu staležu. Jelenjadi naša lovišča prija, saj ji nudijo ugodne življenjske pogoje. Zato sodb lovskih strokovnjakov ni potrebna, narava sama je najboljši strokovnjak!

Res je sicer, da se je srnjad iz višjih predelov umaknila v nižje, vendar so lovišča tako obsežna in ne natrpna z divjadjo, da prenesejo oboje: srnjad in jelenjad. Tovariši lovci, bodimo lovsko pravični, bonitirajmo lovišča tudi za jelenjad in gojimo tudi to divjad! Naselitev damjeka nas stane precej,

navadnega jelena pa imamo tu brez kakršnihkoli izdatkov. Še vedno tudi ni rešeno vprašanje meje med loviščema LD Slavnik in LD Videž. Najstarejši lovci, ustanovitelji družine pravijo, da meja ne ustreza dogovoru ob ustanovitvi lovišč.

Vsekakor je to vprašanje treba reševati strpno in pod geslom dobrih sosedskih odnosov.

Nihče na občnem zboru pa se ni spomnil tovariša Ivana Mahneta, ki je zadnja leta nosil največje breme v vodstvu LD. Za svoje požrtvovalno delo bi vsekakor zaslužil pohvalo. Upajmo, da bo vodstvo LD spoznalo napako in obnovilo tudi predlog za njegovo odlikovanje.

Slavko Zupančič

Lovsko srečanje na Slavniku

Pred štirimi leti je spontano vzniknil sklep, da bodo lovci lovske družin Slavnik-Materija, Videž-Kozina, Kojnik-Podgorje in Žabnik-Obrov vsako leto skupno proslavili rojstni dan našega dragega lovskega tovariša in velikega učitelja tovariša Tita.

Srečanje je od tedaj redno vsako sredo. Letos je bilo pod pokroviteljstvom in v organizaciji LD Žabnik ter ga je zlasti popestrilo prijateljsko tekmovanje v streljanju na bežečega divjega prašiča in umetne golobe. Streljanje je vodil Anton Jakomin. Najboljše ekipe so prejele pokale in diplome.

Pohvalno je, da je precej lovcev pripeljalo s seboj svoje žene-lovčevke in tako strnilo krog zelene bratovščine. Srečanja se je udeležilo tudi mnogo planincev in drugih ljubiteljev narave. K prijateljskemu razpoloženju je prispeval piranski oktet, ki je zapel nekaj lovske. Udeleženci so se zavrteli ob ubrani godbi tovarišev Jurka, Tonka, Milka, Boža, Stipe in drugih pod taktirko dirigenta Toneta. Poleg zavetišča LD Kojnik na Slavniku je vladalo sproščeno prijateljsko vzdušje.

S. Z.

Strelski troboj Trst-Koroška-Slovenija

Tržaško strelsko društvo je za 10. junij 1973 razpisalo trdiciionalni troboj v streljanju na umetne golobe med ekipami Trsta, Avstrijske Koroške in Slovenije. Troboj je bil na strelišču v Miljah (Muggia) pri Trstu. Vsako ekipo je sestavljalo šest strelcev, za uvrstitev ekip pa so se šteli le rezultati petih boljših.

Lovsko zvezo Slovenije so zastopali strelci, ki so se na izbirnem tekmovanju v Polskavi, 29. aprila 1973, plasirali na prvih 6 mest. Člani ekipe Slovenije so na tekmi v Miljah dosegli naslednje rezultate:

1. Janko Rožmarin, 46 zadetkov od 50 možnih;
2. Janez Šekoranja, 44;
3. Aleksander Pan, 39;
4. Aleksander Gergar, 38;
5. Štefan Benko, 38;
6. Mirko Korošec, 37.

Končna razvrstitev ekip je bila naslednja:

1. Trst, 211 zadetkov od 250 možnih;
2. Slovenija, 205;
3. Avstrijska Koroška, 195.

Ing. A. G.

Obisk v fazaneriji LD Tabor-Sežana

Lepega sončnega popoldneva sem šla na obisk k sežanskim lovčim. Prijazni so in

radi povedo zanimive zgodbe iz narave. A niso ljudje, ki jim je lov samo užitek, divjad in narava sta jim tudi skrb.

Odpeljali so me v družinsko fazanerijo v Sežani.

V Sloveniji je bil fazan najprej razširjen samo v Pomurju, Podravju in še ponekod. Po vojni pa so ga z umetno zrejo razširili skoraj po vsej Sloveniji.

Kaj sem videla in zvedela v sežanski fazaneriji?

Predlanskim so kupili 4000 fazanjih jajc v fazaneriji v Beltincih in od izvaljenih fazanov obdržali 200 fazank in petelinov za matično jato. Lani je ta matična jata dala 4000 kebčkov; od teh so jih okoli 3000 prodali, okoli 1000 pa spustili v lovišče. Na priporočilo strokovnjakov matično jato menjaajo vsako leto.

V sežanski fazaneriji so v dobrih dveh letih zgradili voljere na ca. 6000 m² površine. Fazanja jajca se v valilniku ali inkubatorju valijo 20 dni, v izvalilniku pa še 4 dni. Ko se izvalijo kebčki, jih prenesejo v baterijski grelec, kjer ostanejo 14 dni pri temperaturi 33° C. Tak grelec ima avtomatično reguliranje toplote.

Potem so kebčki do 28. dne starosti v posebnih prostorih, umetne koklje imenovanih. Umetna koklja je manjša električno ogrevana voljera. Ima 2 s pločevino pokrita prostora z grelci in prostor z mrežastim dnom in mrežastim krovom za gibanje kebčkov. V teh prostorih

Janko Rožmarin, 32-letni kmetovalec, član LD Spodnje ptujsko polje, naš najuspešnejši letošnji strellec na umetne golobe. Na troboju v Trstu je bil izmed strelcev treh dežel drugi, na prvenstvu LZS za leto 1973 v Ljubljani pa prvi

kaže toplomer 20 do 25° C. Ko so kebčki stari enaindvajset dni, toploto v teh prostorih začnejo zmanjševati oz. jo približevati zunanji temperaturi. Štiri tedne oz. 28 dni stare kebčke spustijo v tako imenovane letne voljere ali letne izpuste, kjer ostanejo še dober mesec. Osem do deset tednov stare fazančke pa spustijo v naravo, v lovišče. Ponekod fazančke nesejo kar na polje in jih enostavno izpustijo. Ker si fazančki še niso navajeni sami iskati hrano, jih veliko pogine, zlasti če jih zajame slabo vreme. Najboljši način izpuščanja fazančkov v lovišče je izpod večjega zamreženega prostora, npr. z ribiškimi mrežami. V tem zamreženem prostoru je tudi krmišče, grmovje in manjše drevo, na katerem se fazančki učijo prenočevati. Lovci po kakem tednu odprejo mrežo, da fazančki začnejo prosto zahajati v naravo. Ko se povsem prilagodijo življenju v prostosti, se ne vrnejo več na krmišče pod mrežo.

Fazanka znese v naravi letno po 12 do 16 jajc, v voljeri pa nad 50. Toda fazanke v ujetništvu nočejo valiti. Pri izleženih fazanih je kar 30 % pogin, precej jajc se pa sploh ne izleže.

Kebčke v baterijskem grelcu krmijo z zmletimi briketnimi hranami. Do treh dni starosti jih hranijo kar štirikrat dnevno, potem pa krmo natresejo v koritca po potrebi. Kebčki pod umetno kokljo dobijo poleg zmletih briketov vsak dan še nekaj šopov mlade trave in detelje. V letnih voljerah pa dobe poleg briketov še pšenico in koruzo.

Letos (1973) je LD Sežana v fazaneriji zgradila nov objekt 7 × 12 m, v katerem valijo fazanja jajca in zreajo kebčke do 14 dni starosti. Kupili so tudi valilnik z enkratno kapaciteto 2772 jajc, 3 izvalilnike in 2 kompleta grelnih baterij.

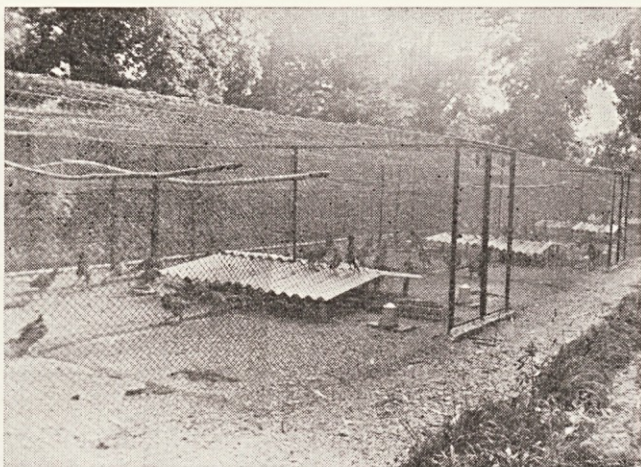
Letna kapaciteta valilnika je prek 10 000 jajc oz. prek 6000 izvaljenih kebčkov. Sedanjí uspehi kažejo, da bo že letos izvaljenih 6000 kebčkov.

Zaradi velike požrtvovalnosti in uspehov ima LD Sežana pri sosednjih lovskih družinah veliko zaupanja. Pet okoliških družin ji je dalo 5 milijonov starih dinarjev za fazanerijo. Kredit jim bo LD Sežana vračala s fazani. Sodelovanje lovskih družin kraškega področja je pogoj in porok za uspeh fazanerije, ki bo lahko zalagala s fazani ves kraški bazen.

Podelitev diplom in pokalov na Slavniku

Foto S. Zupančič

Poleg fazanov gojijo v sežanski fazaneriji še jerebice. Vendar je njihovo število še skromno. Toda v bodoče bodo zrejo jerebic povečali.

Diana Briščik,
Sežana

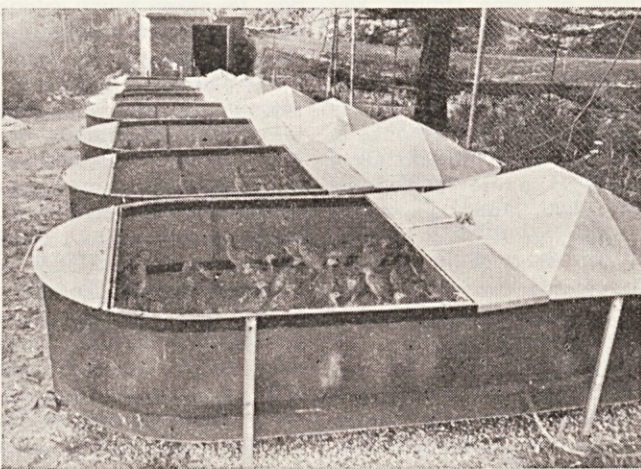
Jubilanti

Tovariši

Stanko Uršič je aprila 1973 praznoval svoj 50. rojstni dan. Jubilant je soustanovitelj in dolgoletni gospodar naše LD, vnet rejec in vzgojitelj nem. kdl. ptičarjev ter zvest varuh divjadi. Odlikovan je bil z znakom za lovske zasluge in s srebrnim kinološkim znakom. Dragi Stanko, k 50-letnici ti iskreno čestitamo z željo, da bi tako mladosten, veder in zdrav še dolgo zahajal v naše lepo kraško lovišče.

LD Raša-Štorje – R. D.

Adolf Mrakič, soustanovitelj LD Bovec, je 12. 5. 1973 praznoval svoj 70. rojstni dan. Jubilant ima veliko zaslug pri gradnji lovskega koč in drugih lovskega naprav v lovišču. Kljub starosti je še vedno med najbolj delavnimi člani. V času, ko je LD preživljala najbolj kritična leta, je bil tudi njen starešina. Za svoje delo je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge. Dragi Dolfo, čestitamo ti in kličemo: še na mnoga zdrava in srečna leta v lovske vrstah!

LD Bovec

Fazanerija LD Tabor-Sežana: zgoraj fazanje voljere za mesnice, v sredini baterijski grelci, spodaj umetne koklje

Foto D. Gulič

Vendar pa je pri gojenju fazanov vedno prisoten strah pred okužbo kebčkov z različnimi boleznimi; samo zdravstvena preventiva stane LD Sežana skoraj 1 milij. s. din letno.

Ocenjena celotna vrednost fazanerije, brez matične jate, je prek 30 milijonov s. din. Koliko požrtvovalnosti je bilo treba, da je LD Sežana dosegla tolikšen uspeh! In koliko je bo še treba!

prti v zloglasnem Starem piskru. Član lovske organizacije je že skoraj 60 let, od tega tajnik v lovske družinah 38 let, v LD Hum pa je še danes. Dolgo je že tudi funkcionar organov LZ Celje. LD Oljka in LD Hum sta ga izvolili za svojega častnega člana. Odlikovan je z znakom in redom II. stop. za lovske zasluge. Prejel pa je tudi več pohval in diplom.

Dragi Tone, ostani nam še dolgo zdrav in čil!

Tone Čebular –
60-letnik

Ob takih in podobnih praznikih ocenimo delo, zahrepenimo po preteklosti in postanemo sentimentalni... Tako bogato in polno življenje si imel, odkar si poleti 1913 postal meščan mesta Krškega. Vse svoje življenje je pesem ustvarjanja, trpkih spoznanj in kladi. Polet, vedrina, dinamičnost so tvoje lastnosti, ki se odražajo tudi pri razvoju podjetja Kovinarske in v planinstvu. Stik z naravo te je privedel tudi med lovce. Tvojo izredno aktivnost smo takoj čutili tudi v lovske vrstah, pri lovske gospodarjenju, pri adaptaciji lovskega doma »Jožeta Jurečiča« in drugod. Po tvoji zaslugi je Kovinarska leta 1964 podarila krški lovske družini lovske prapor. Plemenito je tudi tvoje gledanje na lovske kinologijo. Tvojim odličjem za zasluge za domovino in planinstvo se je letos pridružil tudi znak za lovske zasluge. Za to zaslužen priznanje ti ob tvojem življenjskem jubileju čestitamo lovci še prav posebej. Dragi Tone, še mnogo let istega duha, polno vedrine in tvoje vztrajno kladi naj ti s svojim jeklenim zvenom ohranja zanos in lepoto življenja!

Krški lovci – B. S.

Tone Korošec je 7. junija letos praznoval svojo 75-letnico. Rojen je bil v Kranju kot sin veterinarskega svetnika in navdušenega lovca. V davčni službi je bil v Rogatcu, Ormožu, Murški Soboti in končno v Celju, kjer živi že preko 40 let. Leta 1941 je bil več mesecev za-

Drago Bregar je bil rojen v mesecu cvetja – 10. maja 1913 v Višnji gori. Kakor njegovemu očetu in dvema bratoma so tudi njemu rojenice položile v zibelko lovske puško.

Jubilanta poznamo kot strogega, dobrega in pravičnega lovca. Dolgo vrsto let je bil blagajnik, sedaj pa je redoljuben in več tajnik naše LD, odlikovan z znakom za lovske zasluge. Rad zahaja na Ravno brdo v našo lovsko kočjo in skrbi za vzoren red v njej in njeni idilični okolici. Pri naših lovskih prireditvah glavno breme sloni na njegovih ramenih, tedaj pa mu na pomoč priskoči tudi njegova pridna žena Martina.

Ob njegovi 60-letnici mu iskreno čestitamo in želimo, da bi še dolgo zahajal v naš lovski dom na Gradišču nad Višnjo goro, predvsem pa v lovsko kočjo na Ravnem brdu.

LD Višnja gora
– Š. B.

Alojz Hruševar-Hruščov – 85-letnik. Rojen 26. 7. 1888 v Zalokah ob robu slovite krakovske hoste. Član zelene bratovščine od leta 1908. Kdo starejših dolenskih lovcev ne pozna majhnega, klenega moža, že 65 let lovca? Kot logar in čuvaj je služboval v Boštanju, a mu je službo prekinila prva svetovna vojna. Kot avstrijski vojak je bil na ruski fronti ujet. Hodil je na »rabo« po ruskih kmetijah in se naučil jezika. S svojim lovskim znanjem se je hitro priljubil tudi ruski gospodski. Dobil je službo pomožnega lov. čuvaja in bil vesel, da je zopet pri stroki, čeprav je večkrat lačen kot sit lovil za potrebe grofovske kuhinje.

Po povratku v domovino je služboval kot lovski čuvaj pri lovozakupniku dr. Pfeiferju vse do druge svetovne vojne, ko so ga Nemci izselili in njegovo domačijo zasedli Kočevarji.

Po vojni je bil med ustanovitelji LD Raka, sedaj njen častni član. Še vedno, strog in pravičen, vodi lovski rod na jesenskih skupnih lovih po dolenskih gričih in vinogradih. Vedno jasno in glasno kritizira lovske nepravilnosti in ne varčuje s pohvalo, če jo kdo zasluži. V zrelih moških letih je bil strah in trepet divjih lovcev. Odlikovan je z redom za lovske zasluge II. stopnje.

Častitljivemu lovskemu tovarišu k visokima jubilejema – življenjskemu in lovskemu – iskreno čestitamo in mu želimo še obilo lovskega blagra.

Raški lovci

Ivan Šepul 60!

Pred desetimi leti smo zapisali, rekli in voščili: »Mojster Šepul, še na mnoga zdrava leta!« Tako tudi sedaj še toliko bolj, ker se mu je zdravje v zadnjih letih nekoliko zrahljalo. Kmalu bo četrt stoletja, odkar je z vsem srcem in skrbjo varuh zgodovinskega, nekdanjega mehiškega gradu Bistra z njegovo pravljico okolico in mnogimi bogatimi muzejskimi zbirkami, ki jih je pomagal tudi sam ustvarjati. Z globokim čutom do narave in umetniškim smislom je mnogo prispeval k lepotnemu oblikovanju okolice gradu in posebej muzejskih zbirk, zlasti lovskih. Spričo njegovega bogatega ustvarjanja pri muzeju besedi »mojster Šepul« nista votli.

Upravičeno jima lahko dodamo še »lovski mojster«. Prva jesen mu je nekoliko posivela glavo, kakor jo – to sam dobro ve – tudi gamsu, ko pride čas. Če sedaj po tolikih letih hodi po stezah v muzejskem gozdu ali po belih potih v parku ali ob ribniku, kjer divje race z glasnim vakanjem pozdravljajo svojega gospodarja, ali v rečici Bistri opazuje postvri, ali če nadzoruje skladno urejene muzejske zbirke, zlasti lovskih trofej in skrbno preparirano divjad v njenem življenjskem okolju, podoživlja desetletja svojega življenja kot gozdar in lovec. Posebej pa se razživi v družbi lovskih tovarišev. S svojim zanimivim pripovedovanjem opisuje značilne navade divjadi ter z mojstrskim oponašanjem njenih glasov – kar prosto na usta – še popestri pripovedovanje. Pravi mojster tudi v lovski latinščini obarva vse dogodivščine tako živo in resnično, da jih lovski zeleni podoživljajo z odprtimi usti še v sanjah. Našemu priznanemu in na daleč po lovskem svetu zna-

Alojz Hruševar

Franc Anžin

Ivan Šepul

Avgust Longo

nemu lovskemu mojstru torej znova iskreno kličemo: Še na mnoga, zdrava leta!

– M.

Želimo mu še mnogo let zdravja ter uspehov pri nadaljnjem delu v korist lovsstva.

Lovci LD Šmarna gora

Franc Anžin je letos 2. julija praznoval svoj 60. rojstni dan. Je nosilec znaka in reda II. stopnje za lovske zasluge ter kinološkega srebrnega znaka za zasluge. Bil je soustanovitelj naše LD, dolga leta njen gospodar, nato deset let starešina, zatem član nadzornega odbora in sedaj namestnik starešine. Vse naloge je kot funkcionar opravljal vestno in nadvse odgovorno. Jubilant je tudi velik ljubitelj in gojitelj psov. Že kot mladenič je vzljubil naravo in njen živalski svet. Toda pred vojno mu je bil lov skoraj nedosegljiv, zato pa je po vojni dobršen del prostega časa posvetil gojenju in ohranitvi divjadi pod Rašico in Šmarno goro.

Avgust Longo, dolgoletni starešina naše LD in njen soustanovitelj, je 3. 6. 1973 praznoval svojo 70-letnico in nad 40 let udejstvovanja v lovskih vrstah. Kljub starosti še vedno uspešno vodi LD in vsako zimo od pozne jeseni do pomladi dnevno obiskuje krmišča za fazane in jerebice. Za svoje lovsko udejstvovanje je bil že odlikovan, predlagan pa je tudi za višje odlikovanje.

Tvoji lovski tovariši ti prek našega glasila LOVEC ob tvojem jubileju iskreno čestitamo, želeč ti še mnogo let dober pogled na mnogih lovskih pohodih.

LD Veliki Podlog – J. J.

V spomin

Člani LD
Taborska jama – J.

LD Tribuša

Iz LD Puščava

Mihael Petrič se je za vedno poslovil marca 1973, star 72 let. Bil je priljubljen zlasti zaradi svoje šegave narave in bogatih lovskih izkušenj, saj je več kakor polovico

LD Puščava –
Lovrenc na Pohorju

J. K.

Alojz Kornhauser, kmetovalec, ustanovitelj in ugleden član naše LD, nas je v 80. letu starosti, 28. 12. 1972, za vedno zapustil. Lovec je po-

Člani LD Rogašovci –
Š. L.

Jakob Poje – Koširkin stric iz Črnega potoka, daleč znan, priljubljen in spoštovan mož, udeleženec NOB, partizanski oče, kovač, ugleden dolgoletni lovec, je star 84 let umrl 21. aprila 1973, popolnoma sam v svoji hiši. S tem je Čabranska dolina izgubila spet enega izmed svojih zvestih in trdnih mož, in v njej je ostala zopet ena hiša več zaprta in osamel.

T. Ožbolt

Franca Založnika je lani v času njegovih priljubljenih brakad bolezen priklenila na bolnišnično posteljo, prav za njegovo 75-letnico. Letos aprila pa smo ga ob zvokih lovskega roga in strelah iz lovske puške položili na obronkih pohorskih gozdov v njegovo zadnje počivališče. Bil je spoštovan dolgoletni starešina in organizator LD Hoče. Užival je ugled tudi pri lovcih okoliških družin, kar je dokazalo spremstvo na njegovi zadnji poti. V prvi svetovni vojni se je boril med Maistrovimi borci za slovensko severno mejo, v drugi pa je od začetka do konca aktivno sodeloval v NOB.

Člani LD Hoče
pri Mariboru – V. P.

Ing. Artur Simeček

Alojz Kornhauser

Jakob Poje

Franc Založnik

Lovska kinologija

Glasilo Kinolog

Išli sta prvi dve številki kinološkega glasila Kinolog, ki ga izdaja Zveza klubov za vzrejo športnih in službenih psov Slovenije. Glasilo ni namenjeno samo športni, ampak tudi lovski kinologiji. V njem bomo objavljali vse, kar bo bogatilo naše kinološko znanje. Glasilo ureja uredniški kolegij: Miroslav Zidar (glavni in odgovorni urednik), Boris Bertonec, Peter Confidenti, Blaž Kavčič, Jože Kristen, Vladimir Pleničar, Jurij Verovšek, Jože Vester. Naslov uredniškega kolegija: 61000 Ljubljana, Robbova 21. Kinolog izide šestkrat na leto, letna naročnina 30 din, izvod 6 din.

Vabim k sodelovanju vse člane pasemskih organizacij.

VI. Pleničar

Novi kinološki sodniki za jamarje

Na pobudo in po prizadevanju Kluba ljubiteljev psov jamarjev (KLJPJ) ter ob polnem razumevanju in podpori Kinološke zveze Slovenije (KZS) je uspelo šele po skoraj dveh desetletjih izpopolniti vršel občutno razredčenega števila kinoloških sodnikov te vrste.

Na sedežu KZS je 19. 1. 1973 delalo pred izpitno komisijo, kateri je predsedoval Bogdan Sežun, naš ugledni in priznani kinolog, pet pripravnikov sodniški izpit za ocenjevanje zunanosti jamarjev vseh pasem. Od teh so Jože Mlakar, LZ Gorenjske, Ivan Pintar, LZ Celje, Andrej Tollazzi, LZ Postojna in Jože Vester, LZ Gorenjske, pokazali zelo solidno znanje in tako z uspehom opravili izpit.

Dne 13. 5. 1973 pa je na vzrejni preizkušnji jamarjev v rovu in na planem na Jezici pri Ljubljani opravilo iz-

pit za ocenjevanje dela šest sodniških pripravnikov: Franc Friškovec, LZ Celje, Lojze Mlakar, LZ Gorenjske, Jože Oblak, LZ Idrija, Ivan Pintar, LZ Celje, Andrej Tollazzi, LZ Postojna in Jože Vester, LZ Gorenjske.

Posebej je treba pohvaliti kinološkega sodnika Jurija Verovška, ki je samoiniciativno organiziral in tudi sam vodil tridnevni seminar za pripravnike ter s tem vsekakor odločilno pripomogel k tako zadovoljivemu uspehu. Vsem novim kinološkim sodnikom izrekamo priznanje in iskreno čestitamo z željo, da bi bili kot sodniki še aktivnejši in plodnejši pri delu za napredek naše kinologije.

Kinologi – C. M.

Želja po sodelovanju se ni uresničila

Dne 6. maja 1973 je bilo na Ljubljanskem gradu ocenjevanje lovskih psov. Ker se zelo zanimam za ocenjevanje psov-ptičarjev, sem se prijavil kot pripravnik za kinološkega sodnika v našem mladem Društvu ljubiteljev ostrodlakih ptičarjev (DLOP). Že 14. aprila t. l. je poslalo naše društvo več prijavnice za sodnike pripravnike in za

specializacijo ocenjevanja trdodlakih ptičarjev. DLOP se zaveda pomembnosti svojega sodniškega naraščaja, zato je to tudi prijavilo KZS, ki je evidentirala sodniške pripravnike tudi v našem društvu.

Omenjenega dne sta na Ljubljanskem gradu ocenjevanje ptičarjev vseh pasem vodila kinološka sodnika Ljuban Zadnik in Jože Škofic. Sodnik, ki je ocenjeval psice, ni pokazal razumevanja in je z jezo odklonil prisotnost naših članov (pripravnikov), ki smo hoteli prisostvovati ocenjevanju.

Glede na članek tega sodnika v 2. številki letošnjega glasila Lovec menim, da je bilo odklanjanje naših pripravnikov DLOP neumestno in neupravičeno. To njegovo dejanje pomeni absolutno negacijo besed iz njegovega že omenjenega članka »Društvo ljubiteljev ptičarjev pred pomembnimi nalogami«.

Navedel bom le nekaj besed iz tega članka: – »Nujno je tudi pomladiti sodniški kader in pritegniti nove sodniške pripravnike iz vrst dobrih vodnikov. DLOP danes razpolaga le z osmimi sodniki, kar je za izvedbo vedno številnejših prireditev odločno premalo.« Menim, da takšen odnos omenjenega sodnika do nas mladih v društvu DLOP

ne bo pripomogel do napredka in pomladitve sodniških vrst. Izključevanje mlajših kadrov brez dvoma izključuje napredek v kinologiji in poraja nazadovanje. Čeprav opozarjam na napako tega sodnika, s tem nikakor ne oporekam njegovi strokovnosti, toda kot študent biologije in delavec na področju biološko-genetskih faktorjev v kinologiji iz lastnih interesov in pobud menim, da bi s svojim delom lahko že sedaj mnogo pripomogel k napredku slovenske kinologije, veliko več pa v svojem nadaljnjem delu.

Če je vzrok v tem, potem bi rad poudaril, da DLOP ni in ne more biti ovira za nadaljnji razvoj in cilje DLP, ker bi v nasprotnem primeru s svojeglavim delovanjem rušili tudi svoje temelje. Vsi člani našega društva so pripravljeni po svojih močeh prispevati k razvoju slovenske kinologije. Vendar omenjeni odnos kinološkega sodnika do nas mladih pripravnikov gotovo onemogoča sodelovanje in skupne cilje obeh društev. To je vzrok, da sem to vprašanje sploh sprožil. S tem nisem hotel uveljavljati nikakršnih lastnih teženj, saj sem celo mnenja, da je pripravniška doba absolutno prekratka, da bi nekoga usposobila za odgovor-

Novi kinološki sodniki za jamarje, v sredini vodja seminarja Jurij Verovšek

no nalogo ocenjevanja lovs-
skih psov. Sam sem priprav-
ljen biti v prid strokovnosti
pripravnik dvojno dobo.
Na to ravnanje člana DLP
opozarjam zaradi tega, ker
ne želim, da bi se zaradi po-
sameznikov skalili odnosi
med obema društvoma DLP
in DLOP. Če bi se take stvari
še ponavljale, bi DLP ustvar-
jalo sliko »razreda v razre-
du«, kar pa bi še hitreje vo-
dilo v stagnacijo.

DLOP je pasemska organi-
zacija oz. »društvo« za gro-
bodlake – trdodlake ptičar-
je in kot taka včlanjena pri
KZ Slovenije, ki ima jasno
določene cilje in naloge. Me-
nim, da bi bilo sodelovanje
med DLP in DLOP nujno in
je nesmiselno, da bi si tako
zelo sorodni društvi kazali
hrbet. Odklanjanje naših pri-
pravnikov pa nikakor ni pri-
merno in konstruktivno.

Boris Leskovic,
Ilirska 14
Ljubljana

Pregled in preizkušnja naravnih zasnov psov jamarjev LZ Maribor v Staršah, 7. in 8. 4. 1973

Pri prijaznem lovskem domu
v Staršah pri Mariboru je
bilo v soboto in nedeljo, 7.
in 8. 4. 1973, zelo živahno.
Zbrali so se lastniki in vod-
niki s svojimi lovskimi teri-
erji in jazbečarji k telesni
ocenitvi in preizkušnji psov.
Ivan Caf, ki je organiziral to
kinološko prireditev, je lahko
ponosen na vzorno discipli-
no, rov in tudi na uspehe.
Ob 14. uri sva kinološka sod-
nika Jože Kristen in podpi-
sani pričela z ocenjevanjem
zunanosti. Pridno in uspešno
sta nama pomagala sodni-
ška pripravnik Rudi Roter
in Franc Dečman, oba iz
Maribora.

Vreme za preizkušnjo na plan-
nem je bilo neugodno, ker je
bilo suho in močno vetrov-
no, v nedeljo pa je deževalo.
Vsega je bilo ocenjenih
9 lov. terierjev in 8 jazbe-
čarjev (4 kratkodlaki in
4 resasti).

Lovski terierji so bili po tipu
glede na dlako dokaj ne-
izenačeni, 3 s krajšo dlako,
6 pa z ustrezno trdo, prilež-
no reso. Vsi imajo popolno

zobovje in vsi so bili pozi-
tivno ocenjeni.

Preizkušnjo naravnih zasnov
so uspešno opravili 4 terierji.
Razveseljivo je, da je ARI,
RMLT 3821, potomec uvože-
nega očeta – torej nova
linija –, po zunanosti in delu
zelo dober in perspektiven
plemenjak.

Kratkodlaki jazbečarji so bili
vsi telesno (po zunanosti)
pozitivno ocenjeni. Preizkuš-
njo naravnih zasnov so opravi-
li uspešno 3.

Resasti jazbečarji: 2 sta bila
pozitivno ocenjena. Preizkuš-
njo naravnih zasnov so
uspešno opravili 3, od teh
tudi 1, ki je bil telesno nega-
tivno ocenjen. Eden neza-
dostno ocenjen pa se preiz-
kušnje ni udeležil.

Jazbečarji so bili na splošno
v rovu mnogo bolj ostrji kot
terierji. Tudi na planem so
se kar zadovoljivo izkazali.
Večina vodnikov ve, kako je
treba psa voditi.

V soboto zvečer ob razgla-
sitvi rezultatov se je razvil
zanimiv strokovni razgovor;
na postavljena vprašanja
smo odgovarjali Caf, Kristen
in podpisani. Prireditev je
ponovno dokazala, kako po-
trebni so razgovori med ki-
nolgi in lovci na terenu.

Jurij Verovšek,
kinol. sodnik

Zrejna preizkušnja psov jamarjev LZ Posavje, 15. 4. 1973 v Cerkljah

Pripeljanih je bilo 9 lovskih
terierjev in 1 kdl. jazbečarka.
Preizkušnjo v rovu in na plan-
nem je opravilo 5 terierjev.
Dva terierja sta opravila pre-
izkušnjo samo v rovu, ker sta
jo na planem že prej. Dva
vodnika sta med preizkušnjo
odstopila in njuna psa seve-
da preizkušnje nista opravila.
Kdl. jazbečarka je sicer pre-
izkušnjo pozitivno opravila,
a njen vodnik ni imel s seboj
rodovnika, zato doseženega
uspeha ni bilo moč priznati.
V umetnem rovu je bil od-
rasel močan lisjak, na plan-
nem pa je bilo kar dovolj
zajcev. Preizkušnjo je uspeš-
no vodil Jože Jelaršič, sodil
sem podpisani ob sodelova-
nju sodniškega pripravnika
Franca Dečmana.

Uspehi:

Dina, RMLT 3712, tel. ocena
prav dobro-pd/prav dobro-
pd, A (v rovu) 66 točk, B (na
planem) 89 točk, I. nagrada,
vodnik Franc Svetec, Kosta-
njevica.

As, RMLT 3804, telesna ocena
pd/pd, A 57 točk, B 59 točk,
II. nagrada, vodnik Ignac
Cener, Narpel.

Dino (Daso), RMLT 3614, tel.
ocena pd/pd, A 60 točk, B 39
točk, II. nagrada, vodnik
Franc Pompe, Trška gora.

Aron, RMLT 3610, tel. ocena
pd/pd, A 60 točk, B 67 točk,
II. nagrada, vodnik Franc
Baznik, Župeča vas.

Blisk (Biser), JRLT 5811, tel.
ocena pd/pd, A 57 točk, B
69 točk, II. nagrada, vodnik
Ivan Imprl, Podgorica.

Tajga, JRLT 5809, tel. ocena
pd/pd, A 60 točk, II. nagrada,
vodnik Ivan Geč, Dobova.

Alka, JRLT 5590, tel. ocena
pd/pd, A 52 točk, II. nagra-
da, vodnik Jože Jelaršič, Za-
loke.

Milan Ivezić,
kinol. sodnik

Lovski terierji v Umagu

Mednarodna razstava psov
vseh pasem v Umagu je bila
v soboto in nedeljo, 26. in
27. maja 1973. V soboto so
bili razstavljeni lovski psi.
Lovski terierji so bili zastop-
ani iz Slovenije, Hrvaške in
Srbije. Največ jih je bilo iz
Slovenije, in sicer 11 od skup-
no 15 razstavljenih.

Vsi psi so bili po zunanosti
zelo izenačeni, v dobri kon-
dicii. Tudi odlakanost je bi-
la dobra, dlaka pri vseh psih
trda priležna resa. Tudi te-
lesna višina je bila ustrezna.
Priznanja so prejeli naslednji:
Don Dešna Puštalski, JRLT
5762, CACIB, Prvak Umaga
in Prvak pasme, njegov last-
nik Alojz Mlakar;
Žoli Pobreška, JRLT 5747,
CACIB in Prvak Umaga, njen
lastnik Andrej Tollazzi;
Cigo, JRLT 3729, Mladinski
prvak, njegov lastnik Ivan
Udovič;

Astra Betti, PMJ 6844 LT, Mla-
dinski prvak, njen lastnik Vla-
dimir Varda.
Podeljene nagrade potrjuje-
jo, da smo Slovenci pripe-
ljali na razstavo res lepe pse.
Škoda le, da ni bilo raz-

stavljenih še več psov iz Slo-
venije.

Lovci in drugi ljubitelji psov,
1. in 2. septembra 1973 bo v
Ljubljani Mednarodna raz-
stava psov vseh pasem, ude-
ležite se te prireditve! Na
svidenje v Ljubljani!

Andrej Tollazzi,
kinol. sodnik

Pomladanska zrejna preizkušnja ptičarjev v Murski Soboti, 21. in 22. 4. 1973

Priredila jo je LZ Prekmurje,
v loviščih LD Mlahtinci in LD
Murska Sobota. Uspešno jo
je vodil sodniški pripravnik
Štefan Veren. Sodila sva Jo-
že Škofic in podpisani. So-
deloval je sodniški priprav-
nik Štefan Tišler.

Stalež divjadi je bil posebno
v lovišču LD Murska Sobota
zadovoljiv. Preizkušnja je bi-
la po novem pravilniku.

Vseh 16 prijavljenih psov se
je preizkušnje udeležilo. Prvi
nagradni razred je doseglo
7, drugi 5 in tretji 1 pes. Trije
psi preizkušnje niso opravili:
2 sta odstopila pred koncem
preizkušnje, 1 pa ni pokazal
zadovoljive stoje.

Dosežene ocene sem napisal
po naslednjem zaporedju di-
sciplin: 1 – delo po zajčjem
sledu, 2 – nos, 3 – iskanje,
4 – stoja, 5 – vodljivost, 6 –
glas. Črtica pomeni, da pes
v določeni disciplini ni bil
preizkušen, 0 (ničla) pa, da
pes zahtevi predmeta ni za-
dostil.

1. Ado Puconski, RMPki 4180,
vodnik Berke Branko, Vane-
ča 32, ocene: 4, 4, 4, 4, 3,
tiho, I.

2. Ago, RMPki 4239, vodnik
Štiblar Jože, Petanjci 84, oce-
ne: 4, 4, 3, 3, 3, sledoglasen,
I.

3. Apač Puconski, RMPki
4181, vodnik Antalič Franc,
Murska Sobota, ocene: 4, 4,
3, 3, 3, tiho, I.

4. Daj Ravenski, RMPki 4129,
vodnik Hajduk Štefan, Mur-
ska Sobota, ocene: 4, 4, 4,
3, 4, tiho, I.

5. Dar Dokležovski, RMPki
4234, vodnik Vaš Aladar, Ga-
berje 27, ocene: 4, 4, 4, 3, 4,
tiho, I.

6. Don Ravenski, RMPki 4133,
vodnik Hari Aleksander, Kri-

ževci v Prekmurju 44, ocene: 4, 4, 4, 3, 4, tiho, I.

7. Dora Dokležovska, RMPKi 4238, vodnik Vindiš Leopold, Dokležovje 13, ocene: 4, 4, 4, 3, 4, tiho, I.

8. As Puconski, RMPKi 4183, vodnik Gorza Franc, Markovci 16, ocene: 4, 4, 2, 2, 3, tiho, II.

9. Car, RMPKi 4089, vodnik Pondelek Štefan, Stanjevci 35, ocene: 4, 3, 2, 2, 2, tiho, II.

10. Caro, RMPKi 4090, vodnik Kuronja Jožef, Križevci v Prekm. 69, ocene: 3, 3, 2, 2, 3, tiho, II.

11. Cica, RMPKi 4116, vodnik Ivanec Ladislav, Lendava, Kovačeva 16 b, ocene: 3, 3, 3, 3, 2, tiho, II.

12. Dora Ravenska, RMPKi 4134, vodnik Šabjan Pavel, Kobilje 71, ocene: 3, 4, 4, 3, 3, tiho, II.

13. Asi, RMPKi 4242, vodnik Poredoš Franc, Predanovci 5, ocene: 2, 3, 3, 2, 3, tiho, III.

Vsi vodniki so na preizkušnji disciplinirano sodelovali. Prireditelj je izbral zares primerni lovišči, poskrbel za vzoren potek dela in ob zaključku podelil vodnikom najboljših psov praktične lovske nagrade. Psi so pokazali nadpovprečno kvaliteto, zato bi bila velika škoda, če se ne bi udeležili jesenske zrejne preizkušnje.

Vladimir Pfeifer,
kinol. sodnik

Pregled in preizkušnja naravnih zasnov psov jamarjev ZLD Ljubljana, 13. 5. 1973 v Stožicah

Prireditelj je vodil kinološki referent ZLD Peter Pečnik. Ocenjevali so ing. Marijan Cvenkel, Jože Kristen, Jurij Verovšek.

Ob zelo lepem vremenu so se zbrali pri Ornitološkem observatoriju v Stožicah poleg hipodroma vodniki s kar 44 psi, od tega je bilo 28 lov. terierjev, 7 res. foksterierjev, 9 jazbečarjev (4 kratkodlaki, 3 resasti, 2 dolgodlaki).

Klub ljubiteljev psov jamarjev je to pot prvič uporabil umetni rov, ki ga je zgradil delno z lastnimi sredstvi, delno s pomočjo lovskih družin.

Na tej prireditvi je Kinološka zveza Slovenije izvedla tudi drugi del sodniškega izpita šestih kandidatov za kinološke sodnike.

Telesno je bilo ocenjenih 28 psov, od tega 19 lov. terierjev. Dobili so takele ocene: 16 prav dobro, 10 dobro, 2 zadostno. Od privedenih psov je bilo telesno ocenjenih že prej 14, dva vodnika s psoma pa sta od ocenjevanja odstopila.

V naravnih zasnovah je bilo preizkušenih 35 psov:

Ocene:

Lovski terierji

1. Dok, RMLT 2891 – ni opravil PNZ (preizkušnja naravnih zasnov)

2. Jago Polica, RMLT 3717 – ni opravil PNZ

3. Bobo, RMLT 3844 – opravil PNZ, A + B III. ocena (A v rovu, B – na planem)

4. Cigo Vodiški, RMLT 3631 – ni opravil PNZ

5. Aran Bukoviški, JRLT 5843 – opravil PNZ, samo A, II. ocena

6. Tiko, RMLT 3414 – opravil PNZ, samo A, II. ocena

7. Dar, RMLT 3816 – opravil PNZ, samo A, III. ocena

8. Car iz Vnanjih gor, RMLT 3486 – opravil PNZ samo A, II. ocena

9. Cigo, RMLT 3729 – ni opravil PNZ

10. Cap, RMLT 3697 – opravil PNZ, A + B, II. ocena

11. Mak Grabonoški, RMLT 3644 – opravil PNZ, A + B, II. ocena

12. Pobi Dobropoljski, JRLT 5736 – opravil PNZ, A + B, II. ocena

13. Bas, JRLT 5743 – opravil PNZ, samo A, II. ocena

14. Bas, JRLT 5687 – ni opravil PNZ

15. Amor, RMLT 3909 – ni opravil PNZ

16. Eta Rovniška, RMLT 2950 – opravila PNZ, samo A, II. ocena

17. Bistra, RMLT 3500 – ni opravila PNZ

18. Beba Sebebovska, RMLT 3939 – ni opravila PNZ

19. Dika, RMLT 3324 – opravila PNZ, samo A, II. ocena

20. Biba, JRLT 5810 – opravila PNZ, A + B, II. ocena

21. Čila Javorniška, RMLT 3739 – ni opravila PNZ

22. Brina, JRLT 5810 – ni opravila PNZ

V Stožicah, 13. 5. 1973

Foto M. C.

23. Dina, JRLT 5803 – opravila PNZ, A + B, III. ocena

24. Bistra, JRLT 3424 – opravila PNZ, A + B, II. ocena

25. Deva Osilniška, JRLT 8735 – opravila PNZ, samo A, II. ocena

26. Biba, RMLT 3891 – ni opravila PNZ

Resasti foksterierji

27. Robin v. d. Wijngaardsberg, NH SB 586702 – ni opravil PNZ

Kratkodlaki jazbečarji

28. Fičo Gomilski, RMJKi – ni opravil PNZ

29. Elko Gomilski, JRJKi 1240 – ni opravil PNZ

30. Ajka, JRJKi 552 – opravila PNZ, A + B, III. ocena

31. Čavka, JRJKi 1218 – ni opravila PNZ

Resasti jazbečarji

32. Vuk Bajoš, RMJri 512 – ni opravil PNZ

33. Rusko, RMJri 501 – opravil PNZ, samo A, II. ocena

34. Ruda, RMJri 504 – ni opravila PNZ

Dolgodlaki jazbečar

35. Heidi v. Hollenloch 7220760 L – ni opravila PNZ

Iz navedenih podatkov je razvidno, da 50 % preizkušenih psov ni uspešno opravilo PNZ (preizkušnja naravnih zasnov). Vzrok za tako visok odstotek neuspeha je, da številni lastniki niso lovci in tako psi še niso imeli priložnosti srečati se z divjadjo, z roparicami.

Vodnikom psov, ki niso uspešno opravili PNZ, priporočam, da pse ponovno pripeljejo k preizkušnji, do tedaj pa naj se tem bolj ukvarjajo s psi in poskušajo dobiti priložnost, da se njihovi štiri-nožni prijatelji srečajo z lisico in jazbecem.

Zaradi poleganja mladičev divjadi v lovišču doslej še niso mogli biti ocenjeni vsi pri delu na planem, zato pa naj jih privedejo vodniki na preizkušnjo v jeseni. KLPJ jih bo pismeno povabil.

Jurij Verovšek,
kinol. sodnik

Dopolnilo in spremembe plana kinoloških prireditev LZ Maribor

29. in 30. sept. 1973 ocenjevanje in preizkušanja naravnih zasnov v rovu (A) in na planem (B) vseh vrst jamarjev za vseh 24 LD koroškega kota (Ravne, Črna, Slovenj Gradec, Dravograd in Radlje). Po predlogu zbora sodnikov za pse jamarje bo tej preizkušnji priključena tudi vsestranska preizkušnja za največ pet jamarjev iz celotne Slovenije. Zbor vseh udeležencev pri tov. Kogelniku, vulgo pri Klančniku, Podklanc 5 pri Dravogradu, prvi dan ob 13. uri, drugi ob 8. uri.

6. in 7. okt. 1973 ocenjevanje in zrejna preizkušnja vseh vrst šarivcev. Zbor pred hotelom Košenjak v Dravogradu.

gradu, prvi dan ob 13., drugi ob 8. uri. (V planu kinoloških prireditvev, Lovec št. 12/73, za ta dva dneva javljeno ocenjevanje in preizkušnja goničev in brak-jazbečarjev sta preložena na 10. in 11. november!)

13. in 14. okt. 1973 ocenjevanje in zrejna preizkušnja vseh vrst šarivcev. Zbor pred lovskim domom LD Rače, prvi dan ob 13., drugi ob 8. uri.

13. in 14. okt. 1973 ocenjevanje zunanosti in jesenska zrejna ter poljska preizkušnja ptičarjev vseh vrst. Zbor pred lovskim domom LD Starše, oba dneva ob 8. uri.

27. in 28. okt. 1973 ocenjevanje zunanosti in preizkušnja naravnih zasnov brak-jazbečarjev in goničev vseh vrst. Zbor pred lovskim domom LD Slov. Bistrica v Zgornji Bistrici, prvi dan ob 13., drugi ob 8. uri.

10. in 11. novembra 1973 ocenjevanje zunanosti in preizkušnja naravnih zasnov brak-jazbečarjev in goničev vseh vrst. Zbor pred hotelom Košenjak v Dravogradu, prvi dan ob 13., drugi ob 8. uri.

Pripomba: Prijava udeležbe je obvezna vsaj 10 dni pred kinološko prireditvijo. To zato, da z ozirom na število prijavljenih psov lahko določimo okvir prireditve, preskrbimo potrebno lovišče in povabimo ustrezno število kinol. sodnikov.

Kinološka komisija
LZ Maribor

ječ Josip Zupančič, Medvedova 9/I, Ljubljana.

Žani Klanški, 1381 – Alka, 1386, leglo 14. 7. Rejec Ivan Držanič, Trebež 41, Artiče. Žani, 1381 – Cera Kokrška, 1341, leglo 5. 6. Rejec Davorin Hočevan, Cankarjeva 21, Kamnik.

Resasti foksterierji (JRFos):

Pery, 1422 – Ero, 275, leglo 5. 7. Rejec Alojz Ribič, Cerknška 11, Ljubljana.

Resasti jazbečarji (JRJri):

Žigo Ločniški, 1245 – Gina Rakovska, 1259, leglo 20. 4. Rejec Anton Esih, Sentvid 27, Grobelno.

Žigo Ločniški, 1245 – Bara, 1270, leglo 8. 7. Rejec Feliks Brusar, Hrastje 51, Limbuš.

Žigo Ločniški, 1245 – Bara, 1251, leglo 19. 5. Rejec Vlado Fliser, Gačnik 71, Pesnica.

Igo Janinski, 1233 – Čanka Dravskodvorska, 1212, leglo 18. 5. Rejec Lovrenc Gale, Branik – Muta.

Oki, 378 – Barica, 1215, leglo 12. 5. Rejec Jože Drgan, Mar-
no 23, Dol pri Hrastniku.

Resasti istrski goniči (JRGri):

Atoš (Boj), 2065 – Pisa, 2046, leglo 16. 8. Rejec Anton Indihar, Rašica 10, Velike Lašče.

Barčo, 1463 – Bojka 2001, leglo 2. 8. Rejec Janez Gabrielčič, Gorenje polje 78, An-
hovo.

Kinološka zveza Slovenije

Šaljive

Kako sem ubranil koruzo pred divjadjo

Že nekaj let sadim koruzo v Novinah. To je njiva med Podbrezjami in Ljubnem, ki je krog in krog obdana z zaraščenim gozdom. Zato je koruza na tej njivi zapeljiva vaba razni divjadi, saj tu vsak hip lahko zgine v gozd.

Poskusil sem že vse, da bi obvaroval koruzo pred jazbecem, divjimi prašiči in srnjadjo. Že pred sedemdesetimi leti je moj oče, da bi obvaroval koruzo pred jazbecem, zvečer zakuril sredi njive kup starih čevljev. Kolikor se spominjam, je pomagalo. Tudi jaz sem to poskusil, toda brez uspeha. Nato sem za strašilo nagačil slamnate može in jih postavil na obeh koncih njive, a tudi to ni pomagalo. Prav poleg strašila se mi je divji merjasec debelo podelal.

Ko sem doma premišljal, kaj bi še poskusil, mi ob pogledu na magnetofon šine rešilna misel v glavo. Mimogrede naj povem, da veliko snemam na magnetofon in imam s tem mnogo izkušenj. Kupil sem torej magnetofon na

baterije z močnim ojačevalcem. Z njim sem šel k Marinku v Naklo, ki je imel tedaj dva velika psa, in ga prosil, naj jih naščuva, da bosta močno lajala. Obenem pa sem tudi naprosil znane-
nega naklanskega lovca, da je med lajanjem parkrat ustrelil v zrak. Vse to sem posnel na magnetofon. Zvečer sem odnesel magnetofon z ojačevalcem na konec njive, od koder je prihajala divjad. K stikalu magnetofona sem privezal dolgo vrvico, s katero sem lahko z nasprotnega konca njive pognal magnetofon v tek. Nato sem se skril in tiho čakal, kdaj se bo divjad začela mastiti s sladko sočno koruzo. Ko sem zaslišal hrustanje, sem potegnil za vrvico in voščil »dober tek« (v bližnji gozd).

Bum, bum, bum je zadonelo v tiho noč, vmes pa se zaslišal tako močan lajež, da je bilo še mene strah. Hitro sem skočil iz skrališča in v mesečini z zanimanjem opazoval bežečo družino. Spre-
daj v diru srnjak s srno, za njima trop divjih prašičev in končno še jazbec.

Od tedaj je imela moja koruza mir pred divjadjo in je nemoteno dozorela.

Pripis: Ponatis tega »recepta« v Kmečkem glasu ni dovoljen, ker bi lovci potem v jeseni streljali preveč suho, mršavo divjad.

Janez Kozjek

Prijavljene paritve

Vsi navedeni psi plemenjaki in plemenjakinje so uspešno opravili preizkušnjo.

Nem. kdl. ptičarji (JRPki):

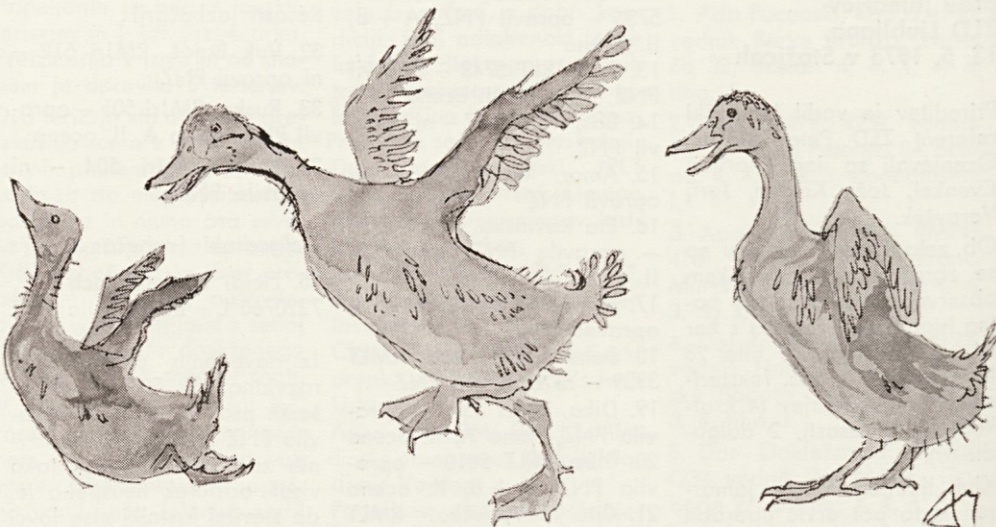
Tar, 1479 – Biba Belogorska, 2749, leglo 1. 7. Rejec Franc Balon, Brezovica 40, Bizelsko.

Arno, 5233 – Brina, 7338, leglo 24. 5. Rejec Vlado Fliser, Gačnik 71, Pesnica.

Beno, 7184 – Dina, 7246, leglo 12. 5. Rejec Birs Henrik, Brje 16, Branik.

Koker španjelii (JRKŠ):

Bil Zeleniški, 1340 – Desa Črnuška, 1310, leglo 23. 6. Re-

»Kaj menite, zagovorniki lova na rači rod od 1. avgusta dalje, ali ne letimo prehitro in previsoko celo za izvrstne strelce?«

Graditelji pozor!

Industrija stavbnega pohištva

ribnica

vam nudi kompleten izbor
stavbnega pohištva za vaš
novi dom:

VEZANA OKNA,
GIBLJIVA POLKNA,
SOBNA VRATA,
VRATNA KRILA,
VHODNA VRATA,
GARAŽNA VRATA.

Informacije:

Maloprodaja:

61310 RIBNICA, Partizanska 3,
telefon: 87 212

**ZAHTEVAJTE
PROSPEKTE!**

metalka

**nova
blagovnica
v Ljubljani**

COREAL

61000 Ljubljana, Cankarjeva 11

trgovina na debelo
agencija, zastopstvo, posredništvo

telefon: (061) 20 569, 25 474

telegram: coreal Ljubljana

Barvna slika na zadnji strani:

ANTON KARINGER — GORSKO JEZERO

Anton Karinger (roj. 1892 v Ljubljani, umrl 1970 v Ljubljani) spada med prve domače slikarje, ki so upodobili slovensko romantično pokrajino. Slikal je bujne in divje izreze iz narave.

Originalna slika je last Narodne galerije v Ljubljani.

